

Biuletyn WPHI

Biuletyn Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Moskwie

8 (19)/2008

Szanowni Państwo!

Zapraszamy do lektury ósmego Biuletynu WPHI Ambasady RP w Moskwie.

Liczymy na Państwa uwagi i opinie oraz współpracę na łamach Biuletynu WPHI. Zainteresowanych prosimy o kontakt na adres poland@polweh.ru

*Marek Zieliński
I Radca*

Spis treści:

1. Rosyjski rynek samochodów osobowych, komponentów i części zamiennych.....2
2. Leasing środków transportowych w Rosji.....14
3. Oświadczenie końcowego użytkownika.....17
4. Przedsięwzięcia wystawiennicze w Rosji.....28
5. Przedsięwzięcia targowo-wystawiennicze w Moskwie we wrześniu 2008.....33
6. Publikacje WPHI.....36

Szanowni Państwo !!!

Uprzejmie informujemy, iż Wydział Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Moskwie zmienia adres strony internetowej na:

<http://moskwa.trade.gov.pl/pl/>

Uprzejmie prosimy o przekazywanie tej informacji wszystkim zainteresowanym współpracą gospodarczą z Rosją.

ROSYJSKI RYNEK SAMOCHODÓW OSOBOWYCH, KOMPONENTÓW I CZĘŚCI ZAMIENNYCH

Szansa dla polskich przedsiębiorców?¹

Rosyjski rynek samochodów osobowych rozwija się w bardzo szybkim tempie. Nie idzie za tym jednak wzrost ilości punktów serwisowych oraz zwiększenie produkcji części zamiennych. Rynek wydaje się być bardzo obiecujący dla polskich przedsiębiorców. Dlatego warto zapoznać się ze strukturą rynku sprzedaży samochodów osobowych oraz usług serwisowych.

RYNEK SAMOCHODÓW OSOBOWYCH W ROSJI

Rynek samochodów osobowych jest jednym z najszybciej rozwijających się segmentów sprzedaży detalicznej. Popyt na samochody w Rosji jest obecnie bardzo wysoki, o czym może świadczyć m. in. ilość kredytów udzielanych na ich zakup. Wartość kredytów wzrosła w 2008 roku o 60% i wyniosła 30 mld dolarów. Prognozy przewidują, że w 2015 roku na 1000 Rosjan będzie przypadać 350 samochodów. Porównując Rosję do krajów europejskich, będzie to jeszcze niski poziom, jednak i tak dwukrotnie wyższy niż obecnie.

Ilość samochodów na 1000 mieszkańców w wybranych regionach Rosji	
Obwód kamczacki	276
Obwód kaliningradzki	274
Moskwa (miasto i obwód)	261
Sankt Petersburg(miasto i obwód)	242
Obwód samarski	218
Kraj krasnodarski	217
Obwód nowosybirski	202
Obwód rostowski	183
Obwód wołgogradzki	165
Republika Tatarstan	159

¹ przygotowano na podstawie: „Prodażnyj biznes”, Ekspert nr 25, 23-29 czerwca 2008, str. 104-106, oraz „Detroit po-pieterski”, „Uroki francuskiego”, „Ne dla slaboniernych”, „Niemiecka okupacja”, „Smart Money” z 30 czerwca 2008, numer poświęcony rynkowi samochodów, str., 20-42, „Rost obema prodaż avtomobiliej w Rossiji sostavit 30%”, „Niezavisimaja gazeta” z 23 maja 2008, „W 2005 rosijski avtorynek vyrastet do 3 mln edinic” <http://www.ladaonline.ru/news.asp?News=5876>, 31 marca 2008, raport firmy PriceWaterhouseCoopers z 9 lipca 2008 http://www.rb.ru/dop_upload/file_2008-07-09_18.24.44_auto_briefing_09_july_2008_rus.pdf, „Inomarki nie w pochete”, Julia Karylina, „RBK Daily”, z 11 lipca 2008r. , „Detalnyj analiz”, Ekspert nr 28, 14-20 lipca 2008, str. 104-109, „Znizili oboroty”, Maksim Szachow, Michail Fadejew, „RBK daily”, 22 lipca 2008, str. 4, „Hyundai w detaliah”, Gleb Stoljanow, Anna Cymbal, „Wiedomosti”, 19 lipca, str. 2 , „Detalnyj podhod”, Natalia Gotowa, „Profil”, 3 marca 2008, str. 52-59

Obwód nowogrodzki	158
Żydowska republika Autonom.	158
Region kirowski	152
Region archangielski	140
Obwód briański	95
Czukocka Republika Autonom.	67
Republika Czeczenii	58

Rosyjskie Ministerstwo Gospodarki prognozuje wzrost poziomu sprzedaży samochodów osobowych w 2008 r. o 30%, co oznacza sprzedaż 3,6 mln sztuk. W tym samym czasie przewidywany jest wzrost sprzedaży samochodów zagranicznych marek produkowanych w Rosji z 16% do 21%. Jednocześnie udział marek rosyjskich w rynku spadnie z 26% do 20%.

Ministerstwo Gospodarki przewiduje spadek udziału w rynku sprowadzanych do Rosji używanych samochodów osobowych, przy jednoczesnym wzroście importu nowych samochodów o 46%. Oznacza to, że do Rosji zostanie sprowadzone 1,7 mln samochodów. Zatem, na rynku rosyjskim sprzedaje się więcej samochodów niż na dotychczas największym w Europie rynku niemieckim.

Największy wzrost sprzedaży odnotowują takie marki jak: Chevrolet, Ford, Hyundai i Toyota.

Kategorie samochodów osobowych sprzedawanych w Rosji

Kategoria samochodów osobowych	w tysiącach sztuk			w mld USD		
	1. połowa 2008	1. połowa 2007	wzrost	1. połowa 2008	1 połowa 2007	wzrost
Rosyjskie	380	300	27%	3,5	2,4	46%
Zagraniczne produkcji rosyjskiej	290	205	41%	4,8	2,8	71%
Import nowych	785	510	54%	22,2	13,2	68%
Import używanych	190	150	27%	3,3	2,2	50%
RAZEM	1645	1165	41%	33,8	20,6	64%

Źródło: Raport agencji PriceWaterhouseCoopers http://www.rb.ru/dop_upload/file_2008-07_09_18.24.44_auto_briefing_09_july_2008_rus.pdf (tłumaczenie własne)

Zagraniczne koncerny motoryzacyjne obserwując rosnący popyt na samochody otwierają coraz więcej fabryk w Rosji. Największe znaczenie dla tej branży odgrywa klaster w Sankt Petersburgu i w obwodzie leningradzkim. Dzięki oferowanemu wsparciu dla przedsiębiorców, takie koncerny, jak Hyundai, General Motors, Ford, Nissan, Suzuki i Toyota zdecydowały się na zbudowanie w ramach klastra swoich fabryk.

Niedawno o planach otwarcia nowych fabryk poinformowali nowi inwestorzy, jak koncerny Peugeot-Citroen, Mitsubishi oraz Hyundai. Oznacza to, że za 2 lata w Rosji będzie działać około 20 fabryk będących w stanie wyprodukować od 1 do 1,5 mln samochodów rocznie.

Atrakcyjnym rodzajem działalności w branży motoryzacyjnej w Rosji jest także sprzedaż używanych samochodów. Przykładowo, w Stanach Zjednoczonych i Europie ten typ działalności może przynieść dilerowi aż ¼ jego dochodów.

Jednakże, rozwój sprzedaży używanych samochodów jest obecnie hamowany w Rosji przez anachroniczne prawo. Przy sprzedaży samochodu posiadającego określony przebieg, diler jest zobowiązany do zapłaty podatku od wartości dodanej w wysokości 18%. Uczestnicy rynku uważają, że jest to rozwiązanie wysoce niesprawiedliwe. Oznacza w praktyce, że diler jest zobowiązany dwukrotnie do zapłaty podatku VAT – pierwszy raz przy sprzedaży nowego auta, a drugi raz przy sprzedaży już używanego auta, o ile dany samochód nie został zwrócony przez klienta w ramach systemu trade-in. Jest jednak nadzieja, że w najbliższym czasie sytuacja ulegnie zmianie. Rosyjska Duma już zajęła się projektem ustawy przewidującej zniesienie podatku VAT przy sprzedaży używanego auta. Jeżeli ten projekt zostanie przyjęty, to jest szansa, że sprzedaż używanych aut będzie zajmować takie same miejsce w strukturze źródeł dochodów dilerów, jak na rynku sprzedaży samochodów na Zachodzie. Na rynku rosyjskim sukces prawdopodobnie odniosą ci przedsiębiorcy, którzy będą w stanie szybko zająć się taką działalnością w profesjonalny sposób.

Choć przedsiębiorstwa inwestujące w rosyjski rynek motoryzacyjny mają szansę na duże zyski, w związku z szybko rosnącym popytem, to jednak nie omijają ich liczne przeszkody. Problemem jest przede wszystkim brak wykwalifikowanej siły roboczej. Mimo znacznych wydatków na kształcenie i przygotowanie kadr, fabrykom samochodów w Rosji nadal brakuje pracowników posiadających odpowiednią wiedzę techniczną.

Jednakże, niektóre marki odnotowują spadek sprzedaży. Największy spadek sprzedaży zanotował włoski samochód Alfa Romeo (spadek o 69% do poziomu 172 sztuk), chiński samochód Cherry (spadek o 47% do poziomu 9,9 tys. sztuk) oraz irański samochód Iran Khordo (spadek o 41% do poziomu 1,3 tys. sztuk). Jedną z przyczyn może być zwiększenie się poziomu konkurencji. Możliwe jest, że przedsiębiorstwa niedostatecznie inwestujące w podnoszenie jakości produkowanych samochodów będą wypierane z rynku. Spadek sprzedaży wielu chińskich marek samochodów zdaje się potwierdzać tę tezę.

Wielkość produkcji samochodów osobowych w klasterze w Sankt Petersburgu i w obwodzie leningradzkim

FABRYKA	PRODUKCJA W SZTUKACH
Toyota	25.000 (planowane 200.000)
GM	70.000
Suzuki	30.000
Nissan	50.000(planowane 500.000)
Hyundai	100.000
Ford	75.000 (planowane 125.000)

Źródło: „Detroit po-peterski” „Smart Money” z 30 czerwca 2008, , str. 20-23

Sprzedaż samochodów osobowych w Rosji według marek

MARKI SAMOCHODÓW OSOBOWYCH	Sprzedaż w ciągu pierwszych 5 miesięcy 2008 r.	Sprzedaż w ciągu pierwszych 5 miesięcy 2007 r.	Wzrost sprzedaży w %
Chevrolet (razem z produkcją w ramach GM i Avtovaz)	103735	70027	48
Hyundai	84745	41858	102
Ford	78396	68450	15
Toyota	70446	59337	19
Nissan	62958	40779	64
Mitsubishi	46653	28054	66
Renault	46094	35595	29
Opel	43628	21407	104
Daewoo	42669	33488	27
Kia	41123	26156	57
Mazda	30906	17422	77
Honda	28786	10412	176
Inne zagraniczne marki	279068	196818	42
RAZEM	855472	579776	48

Źródło: Raport agencji PriceWaterhouseCoopers http://www.rb.ru/dop_upload/file_2008-07_09_18.24.44_auto_briefing_09_july_2008_rus.pdf

RYNEK DILERÓW SAMOCHODOWYCH W ROSJI

Na rynku rosyjskim funkcjonuje około 3 tysięcy dilerów, przy czym 2/3 z nich zajmuje się sprzedażą zagranicznych marek.

Analizując rynek sprzedaży samochodów warto podkreślić, że jeszcze do niedawna dominowały na nim małe i średnie przedsiębiorstwa. Struktura rynku jednak ulega stopniowej zmianie. Pierwsza dziesiątka największych sieci dilerów sprzedaje jedną czwartą samochodów w Rosji.

Ponadto, rynkiem coraz bardziej interesują się międzynarodowe korporacje oraz największe fundusze inwestycyjne. Choć obecnie na rynku rosyjskim znajdują się salony około 60 różnych marek zagranicznych, to jednak zdecydowana większość z nich związana jest z firmami koreańskimi. Liderami są Hyundai i Kia, które posiadają ponad 200 salonów w Rosji. Z kolei producenci europejskich oraz japońskich samochodów posiadają razem około 50 salonów.

W Moskwie jest nabywane aż 30% samochodów sprzedawanych w całej Rosji. Nie wynika to tylko z zamożności mieszkańców Moskwy. Wielu klientów decyduje się na zakup samochodu w rosyjskiej stolicy będąc w niej przejazdem. Eksperci przewidują, że rynek sprzedaży samochodów osobowych będzie się rozwijał coraz bardziej dynamicznie w regionach Rosji. Według przedstawicieli branży, do odniesienia sukcesu w regionach nie wystarczy dobry biznesplan. Konieczna jest również dobra współpraca z lokalnymi władzami oraz potencjalnymi

klientami. Stąd atrakcyjną formą działalności może się okazać współpraca z już istniejącymi firmami.

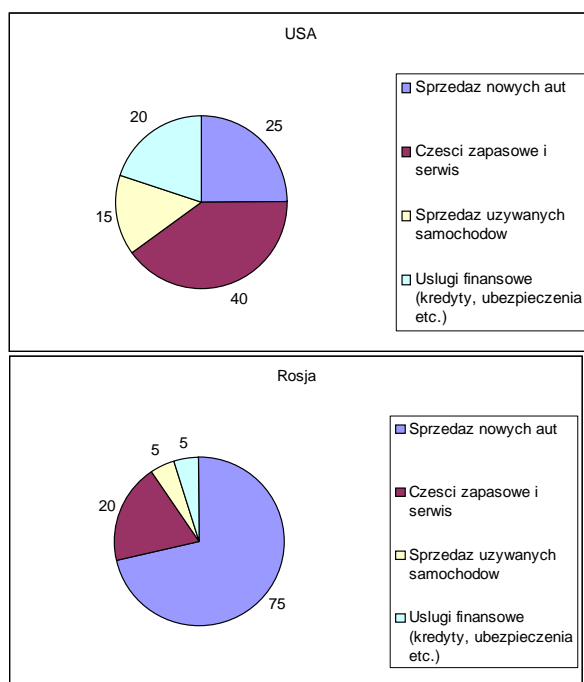
RYNEK SERWISU, CZĘŚCI ZAMIENNYCH I KOMPONENTÓW DO SAMOCHODÓW OSOBOWYCH W ROSJI

Walka pomiędzy zagranicznymi firmami obecnymi na rynku motoryzacyjnym w Rosji będzie się prawdopodobnie zaostrzać. Możliwe, że jednym z pól walki o klienta stanie się rynek serwisu oraz usług dodatkowych związanych z eksploatacją samochodu. Tymczasem, analiza obecnej struktury rynku prowadzi do wniosku, że przedsiębiorstwa działające w branży motoryzacyjnej w Rosji swoje główne źródło dochodu upatrują przede wszystkim w sprzedaży nowych aut. Średnio 70% (a czasem nawet 90%) dochodów dilerów pochodzi właśnie ze wspomnianego źródła. Tymczasem na Zachodzie wskaźnik ten jest ponad dwukrotnie niższy. Dochód związany ze sprzedażą nowych aut wynosi przykładowo w USA od 25% do 30%. Pozostała część dochodu wiąże się z usługami serwisowymi, sprzedażą części zamiennych czy świadczeniem usług finansowych, związanych z samą sprzedażą, jak kredyty, leasing czy ubezpieczenie.

W Rosji 75% komponentów jest używanych do montażu nowych aut, a 25% jest stosowane jako części zamienne. W innych krajach te proporcje są dokładnie odwrotne.

Porównanie źródeł dochodu dilerów

Źródło: „Prodażnyj biznes”, Ekspert nr 25, 23-29 czerwca 2008, str. 105

W pogoni za dochodami związanymi ze sprzedażą nowych samochodów dilerzy całkowicie zapomnieli o rozwoju usług serwisowych. W Rosji doszło zatem do tego, że popyt na te usługi zdecydowanie przewyższył podaż. Klienci niejednokrotnie czekają kilka miesięcy na dokonanie naprawy nadwozia. Oczekiwanie na dokonanie wielu innych napraw może również trwać tygodniami. W takich warunkach wydaje się oczywiste, że o wysokim poziomie dokonywanych napraw można po prostu zapomnieć, jako że na miejsce jednego straconego klienta od razu pojawi się wielu innych. Można domniemywać, że wraz ze stopniowym rozwojem rynku usług serwisowych sytuacja klienta polepszy się i będzie miał on faktyczną możliwość wyboru lepiej działającego punktu. O takich zmianach na rynku obecnie działające

przedsiębiorstwa powinny już zacząć myśleć. Dziś tylko niektóre koncerny samochodowe biorą pod uwagę tak daleką perspektywę. Być może o takim zainteresowaniu może świadczyć wydzielenie produkcji części samochodowych w fabryce AvtoVaz, której większościowy pakiet akcji posiada koncern Renault.

Ponadto, klienci zamierzający nabyć nowy samochód muszą się liczyć z wieloma problemami związanymi ze stosunkowo niską jakością obsługi w salonach dilerkich. Analizy przygotowane na podstawie kontroli przeprowadzanej przez „tajnych klientów” pomysł wprowadzony na podstawie anglosaskiego systemu kontroli zwanego „mystery guest”, który polega na ocenie

salonów poprzez pracowników zatrudnianych przez kierownictwo przedsiębiorstw motoryzacyjnych i udających zwykłych klientów) wykazują, że pracownicy obsługi salonów samochodowych posiadają niewielką wiedzę o wielu istotnych z punktu widzenia klienta tematach. Przykładowo, klient rzadko kiedy jest w stanie uzyskać jakąkolwiek informację dotyczącą wyceny naprawy samochodu aż do momentu otrzymania rachunku. Autorzy wspomnianych analiz podkreślają, że to właśnie udzielanie informacji o usługach dodatkowych jest najgorzej ocenianą umiejętnością wśród rosyjskich dilerów. Często poświęcenie chwili czasu na wyszukanie informacji w Internecie może być w tej kwestii bardziej owocne niż wizyta w autosalonie.

Części zamienne i komponenty do samochodów dostępne na rynku rosyjskim są w większości bardzo niskiej jakości. Szacuje się, że w Rosji działa około 2 tysięcy dostawców różnych wyrobów i materiałów dla fabryk samochodowych. 25% z nich zajmuje się dostawą podstawowych surowców do produkcji, a 75% z nich dostarcza gotowe części do samochodów. Zdecydowana większość wspomnianych obu kategorii dostawców rozpoczęła swoją działalność jeszcze za czasów ZSRR. Produkują oni części głównie na potrzeby produkcji rosyjskich samochodów. Eksperti oceniają, że technika produkcji części zamiennych w Rosji jest opóźniona o 30-40 lat w stosunku do produkcji zagranicznej. Powoduje to, że producenci komponentów nie są w stanie odpowiedzieć na popyt na części do zagranicznych samochodów.

W warunkach tak znacznego popytu, produkowane części charakteryzują się bardzo niską jakością. Według oficjalnych danych Ministerstwa Przemysłu i Handlu, jedynie 5% produkowanych w Rosji komponentów do produkcji samochodów odpowiada międzynarodowym normom. Przykładowo, wskaźnik komponentów do produkcji samochodów z defektem przewyższa poziom 1000 sztuk na 1 mln produkowanych komponentów. Międzynarodowa norma jakości takich komponentów (ISO 16949) przewiduje maksymalny poziom 70 komponentów z defektem na 1 mln samochodów.

Niską jakość części zamiennych pokazuje również współczynnik ilości reklamacji na 1000 napraw samochodów. W Europie wynosi on 0,002. W Rosji jest on ponad 300 razy większy i wynosi 0,6. Tylko 15% reklamacji w Rosji jest związanych ze złą jakością montażu. Pozostała część reklamacji związana jest z niską jakością części zamiennych lub komponentów użytych przy produkcji samochodu.

PERSPEKTYWY RYNKU CZĘŚCI ZAMIENNYCH I KOMPONENTÓW W ROSJI

Rynek części zamiennych i komponentów do produkcji samochodów w Rosji wydaje się być bardzo obiecujący. Jego wartość w 2008 r. jest oceniana na 9 mld dolarów. Eksperti z branży przewidują, że jego wartość w ciągu dwóch lat wzrośnie do poziomu 15 mld dolarów.

Rynek komponentów do produkcji samochodów prawdopodobnie będzie się musiał rozwinąć w związku z wymogami stawianymi inwestorom w Rosji. Przedsiębiorstwa budujące fabryki w Rosji są zobowiązane do rozpoczęcia, po trzech latach produkcji komponentów i korzystania w 30% z wyrobów lokalnych dostawców oraz zmniejszania poziomu ich importu. W latach następnych udział komponentów rosyjskich winien sięgać 50-60%. Już obecnie koncern Renault współpracuje z 25 rosyjskimi dostawcami komponentów do produkcji samochodów osobowych. Wynika to nie tylko ze wspomnianych wyżej wymogów.

Zagranicznym inwestorom jest łatwiej współpracować z dostawcami zlokalizowanymi możliwie blisko fabryk samochodów. Koncern Renault zdecydował nawet o rozpoczęciu specjalnego programu mającego na celu ułatwienie współpracy z lokalnymi dostawcami. W 2005 roku 20% komponentów potrzebnych do produkcji samochodów dla jednej z fabryk należących do koncernu Renault było dostarczanych przez lokalnych przedsiębiorców. W 2006 r. ten poziom zwiększył się do 30%, a w 2007r. do 40%. Do końca 2010 roku ten poziom ma wzrosnąć do 70%.

Również inni producenci zagranicznych samochodów w Rosji zamierzają rozwinąć współpracę z lokalnymi przedsiębiorstwami, jak np. koncern Ford. Jednakże, większość fabryk zlokalizowanych w Rosji jest na chwilę obecną nastawiona przede wszystkim na montaż samochodów z części przywożonych z innych krajów

Inną strategię wybrał koncern Hyundai. Współpracuje on z dużą ilością zagranicznych przedsiębiorstw produkujących części zamienne. W ramach współpracy, przedsiębiorcy są zobowiązani do zakładania swoich fabryk na terenie Federacji Rosyjskiej. Jedno z przedsiębiorstw, będące spółką-córką koncernów Hyundai i Kia, zamierza zainwestować 100 mln USD w budowę fabryki zajmującej się produkcją części ram samochodów, opon i części układu kierowniczego. Z kolei koreański koncern Doowon Corp. zamierza produkować w Rosji części do systemów chłodniczych, ogrzewania i wentylacji oraz klimatyzatory i chłodnice. Produkowane części będą używane w fabryce, która zacznie działać na początku 2009 r. Będzie ona produkować rocznie 100 tys. samochodów S-klasy. Przedsiębiorstwa współpracujące z koncernem Hyundai liczą jednak na podwyższenie w przyszłości poziomu produkcji do 250 tys.-300 tys. sztuk rocznie. Dopiero taki poziom produkcji samochodów może zapewnić zysk producentom części samochodowych

Z kolei zagraniczne firmy wyspecjalizowane w dostawie części zamiennych coraz bardziej interesują się rosyjskim rynkiem. Wśród nich znajdują się takie przedsiębiorstwa, jak Johnson Controls, Lear, Magnetti Marelli, Hella, Autotechnik, Delphi, Faurecia, Interior oraz Tudor. Plany wejścia na rynek mają koncerny Magna (częściowo we współpracy z „Russkimi maszynami”), Stadco, Toyota Boshoku, Federal Mogul, Autoliv, Thyssen Krupp Automotive, Valeo SA, TRW Automotive, Denso Corporation. Kolejne firmy myślą o wejściu na rynek, jak chociażby znany na świecie koncern Bosal, firmy Inergy, BASF i Dow Chemical, Valeo.

Wśród wspomnianych firm można wyróżnić dwie strategie wchodzenia na rynek. Część z nich decyduje się na współpracę z firmami już działającymi na rosyjskim rynku. Z kolei inni decydują się na budowę własnych fabryk w Rosji. Wiele przedsiębiorstw działających w branży motoryzacyjnej wybiera pierwszą formę wejścia na rosyjski rynek motoryzacyjny. Pozwala to zagranicznym firmom na zminimalizowanie ryzyka inwestycyjnego, a firmom rosyjskim daje szansę na zapoznanie się z najnowocześniejszymi technologiami. Na rynku produkcji niektórych towarów, np. opon i foteli, można zaobserwować pojawiającą się konkurencję między przedsiębiorstwami. Międzynarodowe koncerny zdają sobie sprawę z tego, że prawdopodobnie właśnie teraz jest najlepszy moment do wejścia na rynek rosyjski. Już niedługo może być na to za późno.

Produkcja zagranicznych dostawców dla firm z branży motoryzacyjnej w Rosji	
Przedsiębiorstwo	Produkt
Johnson Controls	Siedzenia
Michelin Group	Opony

Nokian Tyres	Opony
Asahi Glass Company Automative	Szyby
Magneti Marelli	Reflektory
Robert Bosch AG	Świece zapłonowe, bloki sterowania silnikiem, czujniki sterowania wtryskiem paliwa,
Delphi Corporation	Przewody
Tenneco Automotive	Systemy wydechowe
Siemens VDO Automotive	Wskaźniki samochodowe, tachometry
ZF	Skrzynie biegów dla ciężarówek
Cummins Inc.	Silniki diesla dla małych i średnich ciężarówek
Varta	Akumulatory
Tudor	Akumulatory
Stadco Ltd.	Tłoczenie części samochodowych
Knorr-Bremse Systeme fur Nutzfahrzeuge GmbH	systemy hamulcowe
Federal Mogul Corporation	Części do budowy cylindrów
Toyota Boshoku Corporation	Siedzenia
Faurecia Interior Systems	Zderzaki
Lear Corp.	Siedzenia, przewody
Hella Autotechnik	Oświetlenie

Rozwój rynku jest związany obecnie przede wszystkim z produkcją prostych elementów do samochodów, jak np. elementy plastikowe albo materiałowe, dywaniki, błotniki, nadkola, elementy obicia, siedzenia, płyny samochodowe, opony, elementy izolacji dźwiękowej itd. Przedstawiciele branży producentów części zamiennych mają jednak nadzieję, że wraz z rozwojem rynku coraz więcej elementów zaawansowanych technologicznie będzie produkowane w Rosji, łącznie z systemami bezpieczeństwa, elektroniką i silnikami.

Coraz więcej rosyjskich przedsiębiorstw widzi także szansę w produkcji części zamiennych do samochodów. Wysoką jakość produkowanych części udaje się zapewnić dzięki współpracy z międzynarodowymi koncernami działającymi w analizowanej branży.

Produkcja części zamiennych i komponentów do samochodów jest zlokalizowana przede wszystkim wokół dużych fabryk. Największe z nich znajdują się w klastrze petersburskim i w obwodzie leningradzkim (koło fabryk Forda, Toyoty, Hyundaia, Nissana, GM i Suzuki), w klastrze centralnym (koło Kaługi, leżącej na południowy wschód od stolicy Rosji oraz koło samej Moskwy, gdzie znajdują się fabryki Volkswagena, Peugeot-Citroena i Renault) oraz w powożskim (niedaleko Samary, gdzie znajdują się fabryki Sollers, Iż-avto, GAZ, WAZ itd.). Również lokalizacja przedsiębiorstw zajmujących się produkcją części samochodowych między wspomnianymi okręgami wydaje się być atrakcyjna. Ostatnio region wołgogradzki ogłosił

zamiar stworzenia parku przemysłowego „Szeksna” w celu zachęcenia przedsiębiorstw do inwestowania w tym regionie.

PERSPEKTYWY RYNKU CZĘŚCI SAMOCHODOWYCH W ROSJI

Prawdopodobnie dużą rolę w rozwoju rynku części zamiennych w Rosji będzie odgrywało państwo. Dotychczasowe działania koncentrowały się na tym, aby części zamienne do zagranicznych samochodów były produkowane przede wszystkim na terytorium Federacji Rosyjskiej. Przykładowo, firmy otwierające fabryki samochodów osobowych w Rosji mogły korzystać ze specjalnych ulg w zamian za obietnicę produkcji części zamiennych i komponentów do produkcji samochodów. W 2005 r. rząd rosyjski zdecydował o zastosowaniu minimalnej stawki celnej (wynoszącej od 3% do 5%), a w niektórych przypadkach nawet o zwolnieniu z cła od komponentów niezbędnych do produkcji. Z takich stawek celnych mogą jednak korzystać tylko te przedsiębiorstwa, które mają już fabryki samochodów w Rosji. Łącznie ulgami zostało objęte 61 różnych części zamiennych produkowanych za granicą.

Dodatkowe ulgi i zwolnienia sprzyjałyby rozwojowi rynku części zamiennych i komponentów samochodowych w Rosji. Premier Władimir Putin dał już sygnał do rozpoczęcia prac nad stworzeniem instrumentów zachęcających zagranicznych producentów części zamiennych do inwestowania w Rosji. Konsultacje z firmami z branży motoryzacyjnej już się rozpoczęły. Prawdopodobnie projekt będzie przewidywał dalsze obniżenie opłat celnych i podatków oraz zmniejszenie ilości wymaganych dokumentów. Przedstawiciele branży twierdzą, że odpowiednie decyzje mogą zostać podjęte przez władze już jesienią tego roku.

Przykładem działalności państwa w zakresie wspomagania produkcji części zamiennych i komponentów w Rosji jest Specjalna Strefa Ekonomiczna Typu Przemysłowo-Produkcyjnego „Ałabuga”. Jest ona położona w mieście Ełabuga (Republika Tatarstan ok. 900 km od Moskwy). Została utworzona w 2005 r. jako jedna z pierwszych stref w Rosji. Jeden z klastrów w «Ałabudze» jest przeznaczony dla producentów samochodów i komponentów,

«Ałabuga» należy do najlepiej przygotowanej pod względem infrastruktury stref w Rosji, co pozwala na uruchomienie największych projektów inwestycyjnych. Na jej terenie znajduje się m.in. linia kolejowa, sieć dróg samochodowych, teren dla składowania 1500 kontenerów, nowoczesny punkt odprawy celnej. Strefa jest w pełni wyposażona w niezbędne media.

Producenci samochodów i komponentów samochodowych obecnie zarejestrowani w strefie to:

- grupa „Sollers” (dawniej „Sewerstal-awto”):

Sollers-Ałabuga przewidujący montaż 75 tys. samochodów Fiat Ducato rocznie. Pierwsza linia produkcyjna została uruchomiona w maju 2008 r. Spółka przewiduje także uruchomienie produkcji samochodów specjalnych tj. samochodów dla inwalidów, karettek, autobusów dla szkół i innych (w ramach rosyjskich programów socjalnych).

„Sollers-ISUZU (joint venture „Sollers i japońskich korporacji Isuzu Motors i Sojitz Corp.) – planowana produkcja 50 tys. ciężarówek rocznie, uruchomienie zakładu nastąpiło w kwietniu 2008

Przewiduje się, że do 2011 r. w SSE „Ałabuga” będzie zarejestrowanych 40 rezydentów, którzy zainwestują ok. 2 mld USD i utworzą 16 tys. miejsc pracy. Wszystkie obowiązujące w SSE „Ałabuga” ulgi dla inwestorów mają być utrzymane do 2025 r. (nawet po wstąpieniu Rosji do WTO).

(Szczegóły dotyczące warunków inwestowania w SSE „Ałabuga” znaleźć można na stronie www.alabuga.ru).

WARTOŚĆ ROSYJSKIEGO RYNKU KOMPONENTÓW I CZĘŚCI ZAMIENNYCH

Źródło: „Detalnyj podhod”, Natalia Gotowa, „Profil”, 3 marca 2008, str. 55

<i>Produkcja samochodów</i>	<i>Produkcja samochodów (tys. sztuk)</i>	<i>Średnia wartość hurtowa (w tys. USD)</i>	<i>Wielkość rynku (w mld USD)</i>	<i>Wielkość rynku komponentów i części zamiennych (w mld USD)</i>
2007				
Marki rosyjskie	835	7,5	6,26	4,29
Marki zagraniczne	450	11,7	5,27	3,61
RAZEM	1285	8,97	11,53	7,9
przewidywania 2008				
Marki rosyjskie	800	8	6,4	4,38
Marki zagraniczne	620	12	7,44	5,1
RAZEM	1420	9,75	13,84	9,48

Pojawiają się głosy, że rosyjski przemysł motoryzacyjny jest jeszcze za mały, aby rozwinął się rynek części zamiennych do samochodów osobowych. Jak już zostało wspomniane, niebawem fabryki w Rosji będą produkować od 1 do 1,5 mln sztuk samochodów osobowych. Tymczasem jedna z fabryk Toyoty w Europie jest w stanie wyprodukować do 0,5 mln samochodów rocznie. Tak wysoki poziom produkcji charakteryzuje większość fabryk należących do koncernów samochodowych w Europie Zachodniej. Tymczasem, w Rosji produkuje się mało samochodów poszczególnych marek. To z kolei powoduje, że inwestycje w produkcję części zamiennych i komponentów do samochodów mogą nie przynosić dostatecznego zysku. Wyjściem z takiej sytuacji może być taka organizacja produkcji części zamiennych, aby możliwa była produkcja części do różnych marek samochodów. Przykładowo, proces wytłaczania detali karoserii można dopasowywać do zamówień pochodzących z różnych fabryk samochodów.

Niektórzy eksperci twierdzą, że najbardziej dochodową działalnością w branży motoryzacyjnej jest produkcja części zamiennych do rosyjskich samochodów marek AVTOVAZ i GAZ. Po rosyjskich drogach jeździ na tyle dużo samochodów wspomnianych marek, że producenci części zamiennych mają zapewniony zbyt na najbliższe lata (przykładowo, fabryka AVTOVAZ produkuje 700 tys. samochodów rocznie). Największa fabryka samochodów zagarnicznej marki w Rosji, tj. fabryka Forda, zamierza w tym roku wyprodukować 100 tys. samochodów osobowych. Aby zapewnić rentowność produkcji takich części zamiennych, jak zderzaki, siedzenia, system wydechowy, akumulatory i opony, wielkość produkcji nie powinna być niższa, niż 200 tys. rocznie. Rentowność produkcji bardziej złożonych części, jak systemu klimatyzacji, systemu wtrysku paliwa, systemu kierowniczego, elementów podwozia i silnika oraz drobnych elementów tłoczonych jest zapewniona przy poziomie produkcji 500 tys. samochodów rocznie.

Innym zagrożeniem dla analizowanego rynku może być sprowadzanie z zagranicy części zamiennych oraz komponentów do samochodów przez koncerny produkujące samochody w fabrykach w Rosji. Mimo że koncerny zobowiązane są do korzystania z części produkowanych w Rosji, to jednak brak jest jakichkolwiek sankcji za złamanie tego zobowiązania. Trudno jest przewidzieć, jak zachowają się w takich warunkach zagraniczni przedsiębiorcy z branży

motoryzacyjnej. Obecnie tylko 10% komponentów do produkcji samochodów zagranicznych marek jest produkowane w Rosji. Możliwe jest też, że rosyjski rząd zdecyduje się przyjąć odpowiednie środki mające na celu karanie przedsiębiorców sprowadzających części spoza Rosji.

Trudno jest przewidzieć, jak poradzą sobie rosyjscy przedsiębiorcy w walce o klienta. Przykładowo, rosyjska branża oponiarska popadła w stagnację. Produkcja opon do samochodów osobowych zmniejszyła się między styczniem a czerwcem 2008 r. o 0,1% do poziomu 13,8 mln sztuk. Również produkcja opon do samochodów ciężarowych zmniejszyła się we wspomnianym okresie o 0,6% sztuk do poziomu 5,57 mln sztuk. Wzrosła za to produkcja opon do pojazdów stosowanych w rolnictwie o 15,4% do poziomu 956 tys. sztuk. Eksperti wyjaśniają, że to zjawisko może być spowodowane wysokimi cenami na surowce do produkcji opon. Kolejną przyczyną może być wzrost poziomu importu opon do Rosji oraz agresywna polityka zagranicznych firm działających na rosyjskim rynku, które odnotowują ciągły wzrost sprzedaży. Fiński koncern Nokian Tyres zamierza w 2008 r. wyprodukować w swoich fabrykach w Rosji 8 mln opon, z czego większość ma być sprzedana na lokalnym rynku. Oprócz tego, opony na rynku rosyjskim produkuje koncern Michelin. Już niedługo produkcję w Rosji uruchomią koncerny Goodyear i Continental. Z kolei koncern Pirelli zawarł umowę o współpracy z jednym z rosyjskich producentów opon.

Kolejną przyczyną problemów rosyjskich przedsiębiorców jest fakt, że produkcja za czasów ZSRR była nastawiona głównie na komponenty do nowych samochodów. W związku z tym rosyjskie fabryki produkują mało części zamiennych do napraw używanych samochodów. Eksperti przewidują, że rynek części zamiennych będzie wzrastał kosztem rynku komponentów do nowych samochodów.

Większość rosyjskiej produkcji komponentów i części zamiennych kontrolują koncerny samochodowe Avtovaz, GAZ, YAZ, „Kamaz”. Znaczną część rynku kontroluje też prywatny koncern SOK. Zajmuje się ona produkcją układów hamulcowych, chłodnic, systemów grzewczych, oświetlenia, elementów tarczy sterującej. Z kolei „Grupa kompanii TADEM” kontroluje produkcję technicznych wyrobów gumowych, generatorów, świec zapłonowych i instalacji elektrycznej przeznaczonych dla fabryk rosyjskich „Balakovorezintekhnika”, „ZiT”, Moskowska Fabryka Instalacji Elektrycznych do Traktorów i.in. Według ekspertów, na rynku liczy się także konsorcjum „Avtokomponenty” należące do „Rosoboroneksport” i zajmujące się dostarczaniem komponentów dla fabryki AVTOVAZ oraz „Krista”, „Pramo” i Avtokom”. Dobrze radzą sobie na rynku również przedsiębiorstwa zajmujące się produkcją opon jak: „Sibir-Russkie Sziny”, „Amtel-Fredesztain”, akumulatorów - grupa „Russkie Akkumulatory”, filtrów - grupa „Edelweis i łożysk - Evropejska podszipnikova kompania.

Być może szansą na rozwinięcie się rosyjskiego rynku części zamiennych oraz komponentów jest podział etapów produkcji samochodów między różne przedsiębiorstwa (podobnie do zlecenia świadczenia usług zewnętrznym przedsiębiorcom w systemie outsourcingu). Przykładowo, fabryka „Avtodizel” wchodząca w skład grupy „Avtovaz” zajmuje się produkcją ciężkich silników dieslowych spełniających ekologiczne normy „Euro 3” i „Euro 4” na podstawie licencji oraz maszyn i urządzeń udostępnionych przez firmę Renault Track. Podobną współpracę nawiązały firmy „KAMAZ”, ZF i Toyota Boshoku w celu produkcji siedzeń oraz firmy Automotive Light i „Abtel” (firma zależna od Siemens VDO) w zakresie produkcji komponentów elektrycznych. Prawie 30 umów przewidujących tego typu współpracę czeka na zatwierdzenie przez rosyjskie władze. Taki system współpracy wiąże się jednak z wieloma zagrożeniami. Rosyjscy przedsiębiorcy skarżą się na zagraniczne koncerny motoryzacyjne, które dyktują zaniżone ceny, nie ujawniają całej technologii produkcji lub niespodziewanie zmieniają wymagania techniczne. Ponadto problemem jest niewielka ilość potencjalnych partnerów ze

strony rosyjskiej. Wynika to m. in. z tego, że niewielka ilość rosyjskich przedsiębiorców posiada odpowiednie certyfikaty, jak certyfikat jakości zarządzania DIN ISO 9001.

W każdym razie rynek komponentów będzie miał w dłuższej perspektywie wpływ nie tylko na wielkość produkcji samochodów w Rosji, ale także może być siłą napędową dla wielu innych działów gospodarki. Może być to szczególnie widoczne w branży wytwórców maszyn. Przykładowo, producenci części zamiennych mogą w przyszłości zająć się także produkcją części dla traktorów, maszyn budowlanych i specjalistycznych itd. Interesującą perspektywą jest również możliwość eksportu wyrobów pochodzących z fabryk rosyjskich. Jak twierdzi ekspert z branży, jest to perspektywa realna, choć jej osiągnięcie będzie wymagać dużego wysiłku. Przykłady sukcesu na tym polu już są. Kia Motors i koreański koncern Mobis zawarły już umowę o eksporcie komponentów produkowanych w Rosji do Korei Południowej.

PODSUMOWANIE

Wydaje się, że szybki wzrost sprzedaży samochodów w Rosji i jednocześnie niski poziom świadczonych usług serwisowych tworzą atrakcyjną niszę na rynku dla polskich firm. Rynek części zamiennych, komponentów do samochodów osobowych oraz rynek usług serwisowych prawdopodobnie w niedługim czasie zaczną się dynamicznie rozwijać. Obecnie ani przedsiębiorcy rosyjscy, ani międzynarodowe koncerny motoryzacyjne wydają się nie zdawać w pełni sprawy z możliwych zysków związanych z rynkiem usług dodatkowych i koncentrują się przede wszystkim na sprzedaży samochodów. Doświadczenia związane z branżą samochodową na Zachodzie pokazują jednak, że usługi dodatkowe mogą być bardzo istotnym źródłem dochodu dla dilerów i współpracujących z nimi firm. Eksperci twierdzą, że rosyjski rynek części zamiennych i komponentów do produkcji nowych samochodów powinien zacząć gwałtownie rozwijać się za 2-3 lata.

Więcej informacji o rynku samochodowym w Rosji można uzyskać na stronach:

www.autostat.ru (po ros.)

www.ladaonline.ru (po ros.)

Opr. Maciej Tomaszewski, praktykant Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Rosji, student Uniwersytetu Warszawskiego

LEASING ŚRODKÓW TRANSPORTOWYCH W ROSJI²

Kryzys finansowy przyniósł poważne straty firmom leasingowym, pozbawiając branżę środków niezbędnych do rozwoju działalności. W najmniejszym stopniu kryzys dotknął przedsiębiorstwa zajmujące się leasingiem środków transportu, dzięki czemu zachowały one pozycję liderów w branży.

Wszyscy eksperci są pewni, że to właśnie leasing środków transportu rozwija się zdecydowanie najszybciej. Tym bardziej, że widoczna jest tendencja do modernizacji parku maszynowego oraz zwiększania przewozów towarowych.

W związku z rozwojem rynku samochodowego i dążeniem przedsiębiorstw do optymalizacji prowadzonej działalności gospodarczej, rynek leasingu środków transportu rośnie w tempie 22-26% rocznie. Pojawiają się nowe firmy leasingowe w różnych rejonach Rosji. Wchodzą na rynek rosyjski międzynarodowe koncerny leasingowe, umacnia się konkurencja, pojawiają się nowe formy leasingu i rozwija się rynek usług dodatkowych.

STRUKTURA RYNKU LEASINGU ŚRODKÓW TRANSPORTU W ROSJI

Rynek leasingu środków transportu najłatwiej podzielić biorąc pod uwagę przedmiot umowy. Najbardziej popularny jest leasing samochodów. Niemal równie częsty jest leasing środków transportu kolejowego. Trzecie miejsce zajmuje leasing środków transportu lotniczego. Na kolejnych miejscach są środki transportu rzeczno i morskiego - jednak w tym przypadku eksperci mają problem z dokładną oceną działalności leasingowej.

Przewiduje się, że leasing środków transportu kolejowego prawdopodobnie nie będzie, przynajmniej w najbliższym czasie, rozwijał się dynamicznie, ze względu na wysokie nakłady kapitałowe, długi czas amortyzacji i długość linii kolejowych w Rosji.

Natomiast potencjał rozwoju leasingu samochodów nie wyczerpał się. W związku z utrzymującą się od kilku lat dobrą sytuacją gospodarczą rośnie dynamicznie popyt na samochody, zarówno wśród osób fizycznych, jak i prawnych.

W 2007 roku ilość aktywów przejmowanych w ramach leasingu zwiększyła się o 24,4%, W 2006 wskaźnik wzrostu wyniósł 24,7%. Rynek ten charakteryzuje niewielka koncentracja leasingodawców (ich liczbę ocenia się na ok. 100) i mała liczba transakcji realizowanych wewnątrz wielkich grup przemysłowych. Ponadto, branżę charakteryzuje duża ilość zawieranych umów, wysoki poziom standaryzacji produktu oraz niewielka wartość przedmiotu umowy.

PERSPEKTYWY ROZWOJU LEASINGU W ROSJI

Mimo, że rosyjski rynek cechuje pewna specyfika, to w niedalekiej przyszłości będzie on podążał za europejskimi trendami, gdzie korporacyjny park samochodowy oceniany jest na 23 mln samochodów, z których 50% nabywane jest w ramach leasingu. Rynek leasingu w Rosji jest obecnie stabilny, a wzrost liczby samochodów objętych umowami leasingowymi jest na tym samym poziomie, co rozwój korporacyjnych parków samochodowych i wynosi 1,3% rocznie.

Niektórzy eksperci przewidują nawet zdecydowanie wyższy poziom rozwoju leasingu w najbliższych latach. Na rynku rosyjskim nadal daje się odczuć spory niedobór sprzętu drogowo-budowlanego oraz środków transportu drogowego. Czas oczekiwania na niektóre środki transportu, szczególnie importowane, wynosi nawet do pół roku. Ponadto, wiele firm działających na rynku przewozów towarowych i osobowych nadal posługuje się wyeksploatowanym sprzętem, co hamuje chwilowo dalszy rozwój leasingu.

Wraz z rozwojem gospodarczym oraz wzrostem wartości zawieranych umów wzrasta konkurencja na rynku. Zagraniczne firmy widzą w tym szansę dla siebie, jako że dysponują

² Na podstawie: Maksim Logwinow, „Leasing na kołach”, „Profil”, 23 czerwca 2008, str. 44-52

znacznymi środkami finansowymi, doświadczeniem oraz umiejętnościami. Mogą z nimi konkurować tylko te rosyjskie przedsiębiorstwa, które przejmą najnowocześniejsze technologie.

W walce o klienta wygra ten, kto będzie mógł zaoferować najlepszy stosunek ceny do jakości, a także będzie miał dostęp do znaczących środków finansowych. Ponadto, podwyższenie jakości usług musi się wiązać z oferowaniem wielu dodatkowych usług. Według jednego z ekspertów, walka toczy się obecnie głównie o mały i średni biznes.

W odróżnieniu od leasingu środków transportu drogowego, kwestia leasingu środków transportu morskiego i rzeczno jest bardziej złożona. Branża ta, razem z branżą leasingu środków transportu lotniczego jest zbyt silnie regulowana przez prawo, aby zainteresować prywatnych przedsiębiorców. Z kolei przedsiębiorstwa państwowe nie są zainteresowane leasingiem. Jednakże, niektórzy eksperci przewidują wzrost znaczenia leasingu środków transportu lotniczego w niedługim czasie w związku z koniecznością wymiany floty zarówno przez duże linie lotnicze, jak i innych mniejszych przewoźników.

Kolejnym sektorem mogącym zagrozić pozycji leasingu środków transportu samochodowego jest leasing nieruchomości. Nie chodzi jednak o samoloty, które zgodnie z rosyjskim prawem stanowią nieruchomość, ale o wynajem powierzchni handlowej. Choć jest na to duże zapotrzebowanie, to jednak jest to mało dochodowa forma leasingu – przynosi ona zaledwie 2% ogólnych obrotów w branży. Mimo obecnych trudności, zmiany prawno-administracyjne mogą przyczynić się do wzrostu znaczenia leasingu nieruchomości.

SYTUACJA NA RYNKU LEASINGU ŚRODKÓW TRANSPORTU KOLEJOWEGO

Leasing środków transportu kolejowego ma przyszłość w dłuższej perspektywie. Jest on o tyle zachęcający, że daje szansę na większy zarobek firmom leasingowym. Dużo zależy będzie od warunków stawianych leasingobiorcom. Ponadto, zgodnie ze strategią rozwoju transportu kolejowego do 2030 roku, w rosyjskich kolejach państwowych do 2015 roku nie będzie starego taboru kolejowego. Koszt wymiany taboru kolejowego szacowany jest na 4 tryliony rubli (ok. 400 mld PLN). Firmy biorące udział we wspomnianym programie będą miały zapewnione bardzo intratne kontakty pozwalające na rozwój ich działalności.

Należy zaznaczyć, że leasing środków transportu kolejowego niesie ze sobą poważne zagrożenia. Zawieranie kontraktów z rosyjskimi kolejami mającymi monopolistyczną pozycję na rynku może doprowadzić do silnej konkurencji cenowej, co czyni ten sektor mniej atrakcyjny dla leasingodawców.

Eksperti widzą szansę na rozwój sektora leasingu środków transportu kolejowego, w związku z pojawianiem się dużych, niezależnych przewoźników. Już obecnie, pomimo dominacji państwowych kolei rosyjskich, rynek leasingodawców środków transportu kolejowego jest zróżnicowany. Liczba prywatnych operatorów rośnie wprost proporcjonalnie do wzrostu rynku przewozów. Wraz ze wzrostem komercyjnego przewozu towarów koleją należy liczyć na rozwój firm logistycznych. Doprowadzi to w efekcie do wzrostu znaczenia umów leasingowych.

Niezależnie od przyszłości prywatnych operatorów w Rosji, eksperci są niemal pewni konieczności zwiększenia inwestycji w środki transportu kolejowego, ze względu na zły obecnie stan techniczny pociągów. Ten niedofinansowany dotychczas segment rynku wymusi zapewne rozwój leasingu.

Należy podkreślić, że w ostatnich latach znacznie podrożały środki transportu kolejowego. Pierwszą przyczyną jest nadwyżka popytu nad podażą, co pozwala producentom wagonów dyktować ceny. Drugą przyczyną jest wzrost cen metali – tylko w czerwcu 2008 r. wzrosły one o 20%, a w lipcu – o 15 %. Przykładowo, stal nierdzewna niezbędna do produkcji cystern podrożała o 42%. Jednak, powyższe przyczyny nie powinny zahamować rozwoju rynku leasingu środków transportu kolejowego.

ZAGROŻENIA LEASINGU W ROSJI

Mimo perspektyw rozwojowych, przed sektorem leasingu stoją liczne zagrożenia. Jednym z nich jest niedotrzymywanie terminów płatności przez leasingobiorców. Eksperti doradzają w tej kwestii sięganie do pomocy sądów arbitrażowych.

Kolejnym problemem są nierzetelni dostawcy środków transportu. Firmy leasingowe stawiają zatem na współpracę z zaufanymi sprzedawcami lub też próbują dotrzeć do samych producentów środków transportu.

Następny problem związany jest z leasingobiorcami i przejrzystością kontaktów między firmami i klientami. Można temu zaradzić stosując różnego rodzaju modele oceny ryzyka kredytowego, co powinno prowadzić do wzrostu przejrzystości wspomnianych kontaktów.

Również, same firmy leasingowe nie zawsze ułatwiają rozwój sektora. Obecność wielu przedsiębiorców na rynku powoduje małą przejrzystość sytuacji dla jego uczestników. Wiele rosyjskich firm oferujących samochody w leasingu ma niewielki kapitał, nieznanne źródła pochodzenia kapitału lub nieznanymi wspólników.

Ponadto, niejasne umowy z naturalnymi monopolami albo przedsiębiorstwami związanymi z państwem silnie wpływają na wielkość rynku. Nieraz firmy zajmujące wysoką pozycję w rankingu oraz uważające się za liderów branży w ciągu jednego roku wypadają z pierwszej pięćdziesiątki. Takie przykłady jednorazowych, nierynkowych umów dają zły sygnał dla potencjalnych klientów i partnerów firm leasingowych. Wspomniana sytuacja nie przypomina żadnego z rynków w krajach europejskich.

W 2007 roku doszedł kolejny problem związany z kryzysem rynków finansowych w USA i krajach Europy Zachodniej. Wpłynęło to na wzrost kosztów finansowania i krótszy czas na jaki zawierane są umowy leasingowe. Problemy ze zgromadzeniem kapitału firmy leasingowe mają cały czas, chociaż Rosji ten problem dotyczy w mniejszym stopniu. Międzynarodowy kryzys finansowy spowodował wręcz, że na rosyjskim rynku pojawiły się nowoczesne technologie, zwiększyły się zamówienia, a kapitału obecnie nie brakuje. Kolejnym efektem było zmniejszenie się poziomu kredytowania przedsiębiorców przez banki w drugiej połowie 2007 roku, co zmusiło wielu z nich do szukania alternatywnych źródeł finansowania.

Wszystko to spowodowało duże zapotrzebowanie na leasing. Ponadto, w związku z pojawieniem się większej liczby gotowych produktów mogących być objętymi umowami leasingu i wzrostu ilości aktywnie działających leasingodawców można przypuszczać, że światowy kryzys nie zaszkodził wielkości świadczonych usług w sektorze leasingu środków transportu. Może o tym świadczyć ilość zawieranych umów.

Można wręcz przypuszczać, że zapotrzebowanie na leasing będzie wzrastać. Problem w tym, że leasingodawcy dysponują niewielkim kapitałem, a biznes potrzebuje pieniędzy od inwestorów. Niektóre pomysły na ściągnięcie kapitału, w czasie międzynarodowego kryzysu przez firmy leasingowe całkowicie zawiodły. Przykładowo, firmy leasingowe działające przy rosyjskich bankach dokonywały operacji nie mając długookresowego finansowania na rynku krajowym albo dostępu do międzynarodowego rynku kapitałowego.

Głównym problemem sektora leasingowego jest znalezienie środków na rozpoczęcie działalności. Szczególnie obecnie, ze względu na problemy z kredytami długookresowymi, rynek oczekuje konsolidacji. Niektóre rosyjskie firmy leasingowe poszukują już inwestorów i są gotowe do sprzedaży swojego majątku. Z kolei rosyjskie firmy, które przetrwały czas kryzysu, szybko znajdują nabywców. Na rosyjskim rynku pojawią się wielkie zachodnie firmy leasingowe oraz zagraniczne banki zainteresowane kupnem najlepszych rosyjskich firm leasingowych. Oznacza to, że widzą one duże możliwości rozwoju rynku leasingowego Rosji.

Opr. Maciej Tomaszewski, praktykant WPHI Ambasady RP w Moskwie, student Uniwersytetu Warszawskiego

ОŚWIADCZENIE KOŃCOWEGO UŻYTKOWNIKA

W związku z pojawiającymi się zapytaniami o Oświadczenie Końcowego Użytkownika, informujemy, iż jest to dokument wykorzystywany w transakcjach handlowych, którego celem jest zabezpieczenie transferu towarów przed dostawą do nieuprawnionego odbiorcy. Dokument ten powinien być wystawiony przez zagranicznego końcowego użytkownika i zawierać treść wymaganą przez organ kontroli obrotu. Oświadczenie końcowego użytkownika powinno być poświadczane przez zagranicznego importera i właściwe władze kraju odbiorcy

Pełną informację na temat OKU można uzyskać na stronie Ministerstwa Gospodarki RP pod adresem internetowym: <http://www.mg.gov.pl/GOSPODARKA/DKE/Procedury/EndUser/>

Poniżej publikujemy podstawę prawną **wydawania/poświadczenia w Rosji** Oświadczenia Końcowego Użytkownika.

СОВЕТ МИНИСТРОВ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ ПОСТАНОВЛЕНИЕ

от 11 октября 1993 г. N 1030

О контроле за выполнением обязательств по гарантиям использования импортируемых и экспортируемых товаров (услуг) двойного применения в заявленных целях

(с изменениями от 3 июня 1995 г., 24 июля 1999 г., 29 августа 2001 г., 4 февраля 2005 г.)

Постановлением Правительства РФ от 4 февраля 2005 г. N 54 в настоящее постановление внесены изменения

В целях повышения эффективности национальной системы экспортного контроля Совет Министров - Правительство Российской Федерации постановляет:

1. Утвердить прилагаемое Положение о контроле за выполнением обязательств по гарантиям использования импортируемых и экспортируемых товаров (услуг) двойного применения в заявленных целях.
2. Федеральной службе по техническому и экспортному контролю обеспечить оформление и выдачу российских импортных сертификатов, а Федеральной таможенной службе - оформление и выдачу сертификатов подтверждения доставки.
3. Утратил силу.

Инструкция о порядке оформления заявления на выдачу импортного сертификата, российского импортного сертификата, сертификата подтверждения доставки и сертификата конечного пользователя утверждена приказом Минторга РФ от 24 марта 2000 г. N 95

4. Федеральной службе по техническому и экспортному контролю обеспечить ведение реестра товаров (услуг) двойного применения, импортированных с предоставлением гарантий использования в заявленных целях.

5. Установить, что за выдачу российского импортного сертификата взимается плата в размере 15-кратного минимального размера оплаты труда, установленного федеральным законом.

Указанная плата взимается Федеральной службой по техническому и экспортному контролю и поступает в доход федерального бюджета.

Постановлением Правительства РФ от 4 февраля 2005 г. N 54 в настоящее Положение внесены изменения

Положение

о контроле за выполнением обязательств по гарантиям использования импортируемых и экспортируемых товаров (услуг) двойного применения в заявленных целях

(утв. постановлением СМ РФ от 11 октября 1993 г. N 1030)

(с изменениями от 3 июня 1995 г., 24 июля 1999 г., 29 августа 2001 г., 4 февраля 2005 г.)

Раздел I. Общие положения	(п.п. 1 - 4)
Раздел II. Порядок оформления обязательств по использованию импортируемых товаров (услуг) двойного применения	(п.п. 5 - 9)
Раздел III. Порядок передачи импортированных товаров (услуг) двойного применения другим субъектам хозяйственной деятельности на территории Российской Федерации	(п.п. 10 - 12)
Раздел IV. Порядок реэкспорта импортированных товаров (услуг) двойного применения в третьи страны	(п.п. 13 - 14)
Раздел V. Порядок организации проверок использования российскими потребителями товаров (услуг) двойного применения, импортированных с предоставлением гарантий использования в заявленных целях	(п.п. 15 - 16)
Раздел VI. Ответственность российских импортеров и потребителей импортируемых товаров (услуг) двойного применения за нарушение принятых на себя обязательств	(п.п. 17 - 19)
Раздел VII. Порядок организации контроля за выполнением обязательств иностранных импортеров по использованию товаров (услуг) двойного применения, импортированных из Российской Федерации	(п.п. 20 - 22)

I. Общие положения

1. Настоящее Положение предусматривает комплекс мероприятий, направленных на предотвращение несанкционированного реэкспорта из Российской Федерации товаров (услуг) двойного применения, импортированных в Российскую Федерацию с предоставлением гарантий использования в заявленных целях. В нем определяется порядок оформления обязательств российских организаций и предприятий по использованию товаров (услуг) двойного применения в заявленных целях, осуществления государственного контроля за их выполнением, а также контроля за выполнением иностранными импортерами своих обязательств по гарантиям использования товаров (услуг) двойного применения, приобретенных в Российской Федерации.

2. Термины, употребляемые в настоящем Положении, означают следующее:

"товары (услуги) двойного применения" - сырье, материалы, оборудование, научно-техническая информация, работы, услуги, результаты интеллектуальной деятельности, которые могут быть использованы при создании оружия массового поражения, средств его доставки, иных видов вооружения и военной техники и в отношении которых установлен экспортный контроль.

Номенклатура товаров (услуг) двойного применения определяется в списках (перечнях) контролируемых товаров и технологий, утверждаемых указами Президента Российской Федерации;

"импортер" и "экспортер" - юридическое лицо или индивидуальный предприниматель, являющиеся сторонами контракта (договора) на поставку товаров (услуг) двойного применения;

"потребитель" - юридическое лицо или индивидуальный предприниматель, использующие импортированные товары (услуги) двойного применения;

"заявленная цель" - конкретная цель (назначение) использования товара (услуги) двойного применения.

3. Действие настоящего Положения распространяется на всех субъектов хозяйственной деятельности на территории Российской Федерации или в местах (пунктах), находящихся под юрисдикцией или контролем Российской Федерации, независимо от форм собственности.

4. На товары (услуги) двойного применения, импортированные в Российскую Федерацию в соответствии с настоящим Положением, распространяется установленный в Российской Федерации режим экспортного контроля. Они не могут быть реэкспортированы в третьи страны иначе как в порядке, определенном для экспорта российских товаров (услуг) двойного применения, и при наличии письменного согласия иностранного экспортера на их реэкспорт, в случае если такое условие предусмотрено контрактом (договором).

II. Порядок оформления обязательств по использованию импортируемых товаров (услуг) двойного применения

5. Для оформления обязательств по использованию импортируемых в Российскую Федерацию товаров (услуг) двойного применения на территории Российской Федерации вводятся в действие следующие документы:

заявление на выдачу импортного сертификата;

российский импортный сертификат;

сертификат подтверждения доставки;

сертификат конечного пользователя.

Указанные документы определяют следующие обязательства российских импортеров и потребителей товаров (услуг) двойного применения:

а) импортировать товары (услуги) двойного применения только в Российскую Федерацию, а в случае если они не будут импортированы в Россию, не направлять их в другое место назначения;

б) не применять эти товары (услуги) в незаявленных целях;

в) не передавать указанные товары (услуги) какому-либо другому субъекту хозяйственной деятельности на территории Российской Федерации и не реэкспортировать в третьи страны без разрешения Федеральной службы по техническому и экспортному контролю.

Формы документов приведены в приложениях N 1 - 4 к настоящему Положению.

6. Российский импортный сертификат и сертификат подтверждения доставки выдаются российскому импортеру в случае если государственные органы страны-экспортера требуют предоставления таких документов.

7. Оформление и выдача российского импортного сертификата осуществляется в следующем порядке:

а) оформление и выдача российского импортного сертификата производится Федеральной службой по техническому и экспортному контролю на основании заявления на выдачу импортного сертификата, представляемого российским импортером.

К заявлению прилагаются:

сопроводительное письмо;

копия контракта с иностранным экспортером;

копия договора между российскими импортером и потребителем;

копии документов, подтверждающих факт внесения записи об импортере и потребителе соответственно в Единый государственный реестр юридических лиц или Единый государственный реестр индивидуальных предпринимателей.

Федеральная служба по техническому и экспортному контролю имеет право запрашивать у заявителя дополнительную информацию, необходимую для выдачи российского импортного сертификата.

Российский импортный сертификат выдается на один вид продукции по Товарной номенклатуре внешнеэкономической деятельности (ТН ВЭД) независимо от количества наименований продукции, включенной в контракт;

б) решение о выдаче российского импортного сертификата принимается в срок не более 15 дней с даты поступления заявления на выдачу импортного сертификата;

в) российский импортный сертификат оформляется на специальной, защищенной от подделки бумаге, имеющей учетную серию и номер, и выдается российскому импортеру в двух экземплярах. Российский импортер передает первый экземпляр документа иностранному экспортеру для направления в государственные органы своей страны, а второй экземпляр предъявляет таможенным органам Российской Федерации при оформлении сертификата подтверждения доставки.

Копии выданного российского импортного сертификата направляются Федеральной службой по техническому и экспортному контролю в Федеральную таможенную службу;

г) при изменении условий контракта российский импортный сертификат подлежит переоформлению. К новому заявлению на выдачу импортного сертификата прилагается оригинал ранее оформленного сертификата. Если по каким-либо объективным причинам невозможно представить оригинал сертификата, то импортер должен сделать заявление в письменной форме с указанием этих причин;

д) если российский импортный сертификат не использован (торговая сделка не состоялась или сертификат не представлен в государственные органы страны-экспортера в 6-месячный срок), то он подлежит возврату в Федеральную службу по техническому и экспортному контролю для уничтожения;

е) в случае если российский импортный сертификат утерян или уничтожен, его дубликат может быть получен российским импортером, использовавшим оригинал, путем направления в Федеральную службу по техническому и экспортному контролю нового заявления на выдачу импортного сертификата. К заявлению прилагается письмо, объясняющее обстоятельства утери или уничтожения сертификата и подтверждающее, что в случае если оригинал сертификата будет найден, импортер обязуется вернуть его или его дубликат в Федеральную службу по техническому и экспортному контролю.

8. Оформление и выдача сертификата подтверждения доставки осуществляется в следующем порядке:

а) оформление и выдача сертификата подтверждения доставки производится таможенным органом Российской Федерации, проводящим таможенное оформление импортируемых товаров (услуг) двойного применения, по запросу российского импортера при предъявлении им российского импортного сертификата.

Запрос на выдачу сертификата подтверждения доставки должен быть представлен в таможенный орган не позднее 10 дней с даты таможенного оформления товаров (услуг) двойного применения.

Копии сертификата подтверждения доставки в 5-дневный срок направляются таможенным органом, выдавшим указанный сертификат, в Федеральную службу по техническому и экспортному контролю;

б) исключен;

в) если сертификат подтверждения доставки по каким-либо причинам не использован, то он подлежит возврату выдавшему его таможенному органу для уничтожения;

г) в случае утери или уничтожения сертификата подтверждения доставки его дубликат может быть получен российским импортером в таможенном органе, выдавшем оригинал, при предъявлении российского импортного сертификата и письма, в котором объясняются обстоятельства утери или уничтожения оригинала сертификата подтверждения доставки. В письме указываются номер грузовой таможенной декларации, дата таможенного оформления импортированного товара (услуги) двойного применения и подтверждается, что в случае, если оригинал сертификата будет найден, импортер обязуется вернуть его или его дубликат таможенному органу.

9. Оформление сертификата конечного пользователя осуществляется в следующем порядке:

а) сертификат конечного пользователя оформляется в случае, если иностранный экспортер требует предоставления такого документа, или в случае, предусмотренном пунктом 10 настоящего Положения;

б) оформление сертификата конечного пользователя осуществляется российским потребителем товара (услуги) двойного применения по запросу российского импортера.

Оформленный документ направляется российским потребителем российскому импортеру, который передает его иностранному экспортеру.

III. Порядок передачи импортированных товаров (услуг) двойного применения другим субъектам хозяйственной деятельности на территории Российской Федерации

10. При необходимости передачи импортированных товаров (услуг) двойного применения другому субъекту хозяйственной деятельности на территории Российской Федерации российский потребитель импортированных товаров (услуг) двойного применения направляет запрос на разрешение такой передачи в Федеральную службу по техническому и экспортному контролю. В запросе указываются:

- наименование и полное описание товара (услуги) двойного применения, его количество;
- номер и дата соответствующего российского импортного сертификата;
- наименование и адрес субъекта хозяйственной деятельности на территории Российской Федерации, которому передается данный товар (услуга);
- причины, вызвавшие необходимость передачи.

К запросу прилагаются:

- документ, подтверждающий согласие иностранного экспортера на передачу товара (услуги) двойного применения (в случае, если такое условие предусмотрено контрактом (договором) на поставку указанного товара (услуги) в Российскую Федерацию);

- копия документа, подтверждающего факт внесения записи о субъекте хозяйственной деятельности на территории Российской Федерации, которому передается товар (услуга) двойного применения, соответственно в Единый государственный реестр юридических лиц или Единый государственный реестр индивидуальных предпринимателей;

- копия договора, на основании которого осуществляется передача товара (услуги) двойного применения;

- сертификат конечного пользователя, оформленный субъектом хозяйственной деятельности на территории Российской Федерации, которому передается товар (услуга) двойного применения;

- письменное обязательство субъекта хозяйственной деятельности на территории Российской Федерации, которому передается товар (услуга) двойного применения, предоставить по первому требованию Федеральной службы по техническому и экспортному контролю уполномоченным ею представителям доступ к указанному товару (услуге) и необходимые документы для проверки использования товара (услуги) в соответствии с заявленными целями.

11. Федеральная служба по техническому и экспортному контролю в срок до 15 дней с даты получения запроса принимает решение о возможности передачи товара (услуги) двойного применения и направляет его российскому потребителю.

12. Факт получения товара (услуги) двойного применения подтверждается новым потребителем этого товара (услуги) официальным письмом, направляемым в Федеральную службу по техническому и экспортному контролю в недельный срок с даты получения товара (услуги) двойного применения.

IV. Порядок реэкспорта импортированных товаров (услуг) двойного применения в третьи страны

13. Реэкспорт из Российской Федерации товаров (услуг) двойного применения, импортированных с предоставлением гарантий использования в заявленных целях, осуществляется в порядке, установленном для экспорта российских товаров (услуг) двойного применения.

14. Необходимым условием для принятия решения о возможности реэкспорта товаров (услуг) двойного применения является предоставление письменного согласия иностранного экспортера на реэкспорт, в случае если такое условие предусмотрено контрактом (договором) на поставку указанных товаров (услуг) в Российскую Федерацию.

V. Порядок организации проверок использования российскими потребителями товаров (услуг) двойного применения, импортированных с предоставлением гарантий использования в заявленных целях

15. Государственный контроль за выполнением российскими импортерами и потребителями обязательств по гарантиям использования импортированных товаров (услуг) двойного применения осуществляется посредством выборочной проверки использования этих товаров (услуг) в соответствии с заявленными целями в следующем порядке:

а) выбор объектов проверки осуществляется Федеральной службой по техническому и экспортному контролю совместно с Федеральной службой безопасности Российской Федерации на основе анализа номенклатуры импортированных товаров (услуг) двойного применения и имеющейся информации об их потребителях;

б) Федеральная служба по техническому и экспортному контролю определяет сроки проведения проверки и формирует контрольную комиссию, в состав которой при необходимости включаются представители Федеральной службы безопасности Российской Федерации и других заинтересованных федеральных органов исполнительной власти;

в) проверка проводится на месте установки (использования) импортированных товаров (услуг) двойного применения.

Предписание о назначении проверки направляется (вручается) Федеральной службой по техническому и экспортному контролю российскому потребителю импортированных товаров (услуг) двойного применения. Указанный потребитель обязан представить контрольной комиссии всю необходимую для проведения проверки документацию и оказывать содействие в ее работе;

г) результаты проверки оформляются актом, копия которого направляется (вручается) российскому потребителю импортированных товаров (услуг) двойного применения. В случае выявления нарушений один экземпляр акта направляется в Федеральную службу безопасности Российской Федерации.

16. В случае если контрактом (договором) на поставку товаров (услуг) двойного применения в Российскую Федерацию предусмотрена инспекционная проверка иностранным экспортером их использования в соответствии с заявленными целями, такая проверка должна осуществляться с соблюдением режимных требований, установленных в Российской Федерации.

Порядок, сроки и условия проведения таких инспекций на объектах ограниченного доступа предварительно согласовываются российским потребителем импортированных товаров (услуг) двойного применения с Федеральной службой безопасности Российской Федерации, Службой внешней разведки Российской Федерации, Федеральной службой по техническому и экспортному контролю, а также с федеральным органом исполнительной власти, к которому по принадлежности относится потребитель.

Указанные федеральные органы исполнительной власти при необходимости направляют своих представителей для участия в работе иностранной инспекции.

VI. Ответственность российских импортеров и потребителей импортируемых товаров (услуг) двойного применения за нарушение принятых на себя обязательств

17. Российский импортер несет полную и единоличную ответственность за доставку импортируемых товаров (услуг) двойного применения в место и сроки, оговоренные договором между российскими импортером и потребителем, а в случае если по каким-либо причинам указанные товары (услуги) не импортированы в Российскую Федерацию - за ненаправление его в другое место назначения.

18. Российский потребитель несет полную и единоличную ответственность за использование товаров (услуг) двойного применения только в заявленных целях, непередачу его другим субъектам хозяйственной деятельности на территории России и нерезэкспорт из Российской Федерации иначе как с разрешения Федеральной службы по техническому и экспортному контролю.

19. За нарушение принятых на себя обязательств российские импортер и потребитель несут ответственность в соответствии с действующим законодательством Российской Федерации.

VII. Порядок организации контроля за выполнением обязательств иностранных импортеров по использованию товаров (услуг) двойного применения, импортированных из Российской Федерации

20. В случаях, предусмотренных решениями Совета Министров - Правительства Российской Федерации, определяющими порядок экспорта товаров (услуг) двойного применения, российский экспортер при заключении с иностранным импортером контракта вносит в него положение о праве экспортера на осуществление проверок использования экспортированных товаров (услуг) двойного применения на соответствие указанным в контракте целям.

21. Проверка осуществляется на месте установки и (или) использования экспортированных товаров (услуг) двойного применения комиссией в составе представителей организации (предприятия), являющейся экспортером организации (предприятия), являющейся изготовителем, Федеральной службы по техническому и экспортному контролю, Министерства иностранных дел Российской Федерации, Федеральной таможенной службы и Федеральной службы безопасности Российской Федерации.

Запрос на проведение проверки направляется через Министерство иностранных дел Российской Федерации.

Все организационные вопросы, связанные с проведением проверки (согласование сроков проверки с иностранным импортером, формирование состава комиссии, оформление виз и другие), решаются российским экспортером.

22. Результаты проведенной проверки представляются комиссией в Федеральную службу по техническому и экспортному контролю, Министерство иностранных дел Российской Федерации и Федеральную таможенную службу.

В случае выявления нарушений принятых иностранным импортером обязательств Министерство иностранных дел Российской Федерации по согласованию с Федеральной службой по техническому и экспортному контролю направляет официальное отношение в адрес государственных органов страны-импортера с изложением фактов выявленных нарушений.

В Российской Федерации этот иностранный импортер вносится в список неблагонадежных иностранных фирм, экспорт товаров (услуг) двойного применения которым запрещается. Ведение такого списка осуществляется Федеральной службой по техническому и экспортному контролю.

Совет Министров - Правительство
Российской Федерации

Приложение 1. Заявление на выдачу импортного сертификата

Приложение 2. Российский импортный сертификат

Приложение 3. Сертификат подтверждения доставки

Приложение 4. Сертификат конечного пользователя

Постановлением Правительства РФ от 4 февраля 2005 г. N 54 в настоящее приложение внесены изменения

*Приложение N 1
к Положению
о контроле за выполнением обязательств
по гарантиям использования импортируемых
и экспортируемых товаров (услуг)
двойного применения в заявленных целях
(с изменениями от 3 июня 1995 г.,
24 июля 1999 г.,
29 августа 2001 г., 4 февраля 2005 г.)*

Заявление на выдачу импортного сертификата N _____ от _____			
1. Импортер, его адрес		4. Потребитель, его адрес	
2. Экспортер, его адрес		5. Конечное использование товара	
3. Страна экспортера		6. Контракт	
		7. Срок поставки	
8. Код ТН ВЭД, наименование и полная характеристика товара			
9. Количество товара		10. Единица измерения товара	
		11. Стоимость товара	
		12. Единица стоимости товара	
13. Импортер обязуется: импортировать товар в Российскую Федерацию и доставить его потребителю по указанному адресу и в указанные сроки, а в случае если товар не будет импортирован, не направлять его в другое место назначения без разрешения Федеральной службы по техническому и экспортному контролю; незамедлительно информировать Федеральную службу по техническому и экспортному контролю о любых изменениях условий, намерений или обстоятельств, касающихся импорта товара в Российскую Федерацию и его доставки потребителю.			
14. Потребитель обязуется: использовать товар только в заявленных целях, не передавать его другому субъекту хозяйственной деятельности на территории Российской Федерации и не реэкспортировать его без разрешения Федеральной службы по техническому и экспортному контролю; предоставить по первому требованию Федеральной службы по техническому и экспортному контролю уполномоченным ею представителям доступ к товару и необходимые документы для проверки использования товара в соответствии с заявленными целями.			
15. От импортера		16. От потребителя	
Ф.И.О.		Ф.И.О.	
должность		должность	
подпись	М.П. дата	подпись	М.П. дата
Выдал российский импортный сертификат N _____ от _____			

Постановлением Правительства РФ от 4 февраля 2005 г. N 54 в настоящее приложение внесены изменения

*Приложение N 2
к Положению
о контроле за выполнением обязательств*

*по гарантиям использования импортируемых
и экспортируемых товаров (услуг)
двойного применения в заявленных целях
(с изменениями от 3 июня 1995 г., 24 июля 1999 г.,*

29 августа 2001 г., 4 февраля 2005 г.)

Федеральная служба по техническому и экспортному контролю			
Российский импортный сертификат N _____			
1. Импортер, его адрес		2. Экспортер, его адрес	

3. Страна импортера		4. Страна экспортера	
Российская Федерация			

5. Код ТН ВЭД, наименование и полная характеристика товара			

6. Количество товара	7. Единица измерения товара	8. Стоимость товара	9. Единица стоимости товара

10. Настоящим подтверждается, что импортер принял на себя обязательство импортировать вышеуказанный товар в Российскую Федерацию, а если он не будет импортирован, не направлять его в дру- гое место назначения без разрешения Федеральной службы по техническому и экспортному контролю.			
11. Настоящий документ должен быть представлен государственным органам страны-экспортера в течение шести месяцев с даты его подписа- ния.			

должность	дата	подпись	Ф.И.О.
		М.П.	

*Постановлением Правительства РФ от 4 февраля 2005 г. N 54 в настоящее
приложение внесены изменения*

См. текст приложения в предыдущей редакции

*к Положению
о контроле за выполнением обязательств
по гарантиям использования импортируемых
и экспортируемых товаров (услуг)
двойного применения в заявленных целях*

(с изменениями от 3 июня 1995 г., 24 июля 1999 г.,

29 августа 2001 г., 4 февраля 2005 г.)

Федеральная таможенная служба			
Сертификат подтверждения доставки			
N _____			
1. Импортер, его адрес		3. Импортный сертификат	
		N _____	
		от _____	
2. Экспортер, его адрес		4. Номер и дата грузовой	
		таможенной декларации	
5. Код ТН ВЭД, наименование и полная характеристика товара			
6. Количество	7. Единица	8. Стоимость	9. Единица
товара	измерения	товара	стоимости товара
	товара		
10. Настоящим подтверждается, что вышеуказанный товар поставлен в Российскую Федерацию и принят под режим экспортного контроля Российской Федерации.			
11. Наименование таможенного органа			
должность	дата	подпись	Ф.И.О.
		М.П.	

Постановлением Правительства РФ от 4 февраля 2005 г. N 54 в настоящее приложение внесены изменения

См. текст приложения в предыдущей редакции

*Приложение N 4
к Положению
о контроле за выполнением обязательств*

PRZEDSIĘWZIĘCIA WYSTAWIENNICZE W ROSJI

PIERWSZY MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL WIN

W dniach 5-7 grudnia 2008r. odbędzie się w Moskwie „Pierwszy Międzynarodowy Festiwal Win” mający na celu odrodzenie kultury picia wina w Rosji, promowanie najlepszych rosyjskich gatunków win i ich producentów oraz promocję produkcji branży wiodących firm zagranicznych.

Miejsce przeprowadzenia festiwalu: Międzynarodowe Centrum Wystwiennicze w Moskwie „Krokus Ekspo” pawilon nr 2, sala nr 8.

Na Festiwalu prezentowane będą:

- wina wytrawne
- szampany i wina musujące
- wina naturalne
- wina deserowe
- koniaki
- naczynia, szafy do przechowywania win, akcesoria etc.

W ramach festiwalu odbędą się:

- konkurs degustacyjny „Najlepsze wino roku”
- prezentacje uczestników Festiwalu
- konsultacje specjalistów branży
- degustacje wraz z możliwością zakupu produktów w specjalnym sklepie otwartym na czas Festiwalu
- spotkania biznesowe
- występy pokazowe barmanów
- wręczenie nagrody za najlepszy produkt

Szczegóły: www.astigroup.ru

Kontakt: Tel: +7 495 797 69 14

Fax: +7 495 797 69 15

III MIĘDZYNARODOWE FORUM PRZEMYSŁU BUDOWALNEGO

W dniach 1-3 października 2008 r. odbędzie się w Moskwie 3 Międzynarodowe Forum Przemysłu Budowlanego „Inter Build CoN”.

Miejsce ekspozycji: Expocentr, www.expocentr.ru , Krasnopresnenskaya nab. 14, 123100 Moskwa

W ramach Forum odbędą się specjalistyczne wystawy obejmujące następujące tematy:

- projektowanie, konstrukcja i wyposażanie budynków sportowych (m.in. w związku z olimpiadą w Sochi w 2014r.)
- planowanie przestrzenne
- materiały oraz sprzęt budowlany
- budownictwo niskopiętrowe
- architektura krajobrazu

- regiony Rosji; obiekty w kompleksach budowlanych

Szczegóły: www.restec.ru/ibif

Kontakt: Tel./fax +7-812-303-88-66

raspopina@restec.ru

SPECJALISTYCZNE TARGI „SPA EXPO 2008”

W dniach 5-7 grudnia 2008 r. odbędą się w Moskwie Międzynarodowe Specjalistyczne Targi „Spa Expo” dotyczące branży odnowy biologicznej.

Miejsce targów: Centrum Handlowo-Wystawiennicze „T-Modul”, www.tishinka.com
Tishinskaja Pl. 1, d. 1, str. 1, 123056 Moskwa

Targi są przeznaczone dla przedsiębiorców zajmujących się następującą działalnością:

- sprzęt i kosmetyki dla odnowy biologicznej
- hotele, kurorty i salony odnowy biologicznej
- odnowa biologiczna w czasie i po ciąży
- produkty związane z utrzymaniem zdrowej cery
- produkty ziołowe dla utrzymania zdrowia
- nowe techniki odnowy biologicznej ułatwiające chudnięcie

Szczegóły: www.alt-expo.ru

Kontakt: Tel. +7-495-789-82-68

Fax +7-495-545-09-70

alteexpo@rambler.ru

daria-altexpo@rambler.ru

XIII TYDZIEŃ PRODUKCJI ROLNEJ W IRKUCKU

W dniach 28-31 października 2008 odbędzie się w Irkucku XIII Tydzień Produkcji Rolnej.

Miejsce wystawy: Sibexpocentr, www.sibexpo.ru, ul. Bajkalskaja 253-A, 664050 Irkuck

Wystawa jest przeznaczona dla przedsiębiorców działających w następujących dziedzinach:

- uprawa zbóż, kartofli, roślin nasiennych, warzyw, pasz
- hodowla zwierząt i pszczelarstwo
- przemysł spożywczy i przetwórczy, nowe technologie, wyposażenie i materiały
- drobne przetwórstwo produktów gospodarki wiejskiej
- tworzenie przedsiębiorstw gospodarki wiejskiej, gospodarstw chłopskich i farmerskich, gospodarstw indywidualnych, sadów
- wyposażenie, mechanika, technologie produkcji, zbiorów, przetwórstwa i transportu, ochrona i opakowanie produktów gospodarki rolnej
- technika przeznaczona na potrzeby gospodarki wiejskiej
- nauka na potrzeby gospodarki wiejskiej, przygotowanie pracowników
- nawożenie oraz środki ochrony roślin
- materiały i sprzęt na potrzeby sadów
- środki weterynaryjne i zootechniczne, technologie i usługi

Szczegóły: www.sibexpo.ru

Kontakt: Tel. +7-3952-352-239

Fax +7-3952-352-900, +7-3952-358-223, +7-3952-353-033

www.sibexpo.ru

Przedstawicielstwo w Moskwie
Tel. +7-495-337-93-85
sanitas@mail.ru

FORUM BUDOWLANO-ARCHITEKTONICZNE „STEAMexpo”

W dniach 15-18 października 2008 odbędzie się w Rostowie nad Donem Forum Budowlano-Architektoniczne „STEAMexpo”.

Miejsce wystawy: Centrum Wystawiennicze „Vertolexpo”, www.vertolexpo.ru Pr. M.
Nagibina 30, 344068 Rostów nad Donem

Cele forum są następujące:

- wzmocnienie międzyregionalnych oraz międzynarodowych kontaktów handlowych
- zapoznanie z najnowocześniejszymi technologiami z Rosji i z zagranicy stosowanymi w branży budowlanej
- wymiana doświadczeń między przedsiębiorcami i in.

Forum będzie się składało z 3 wystaw:

- Budownictwo i architektura
- Woda i ciepło
- Miasto: gospodarka komunalna i mieszkaniowa

Szczegóły: www.vertolexpo.ru

Kontakt: tel./fax +7-863-268-77-19, +7-863-268-77-50, +7-863-268-77-49
stim@vertolexpo.ru

X MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM I WYSTAWA „CZYSTA WODA ROSJI”

W dniach 7-9 października 2008 r. w Jekaterynburgu odbędzie się X Międzynarodowe Sympozjum i Wystawa „Czysta woda Rosji”.

Miejsce: Centrum wystawiennicze „InExpo”, <http://www.in-expo.ru> ul. Gromowa 145, 620146 Jekaterynburg

Profil wystawy oraz tematy sympozjów:

- administracja i ochrona obiektów wodnych
- transgraniczne obiekty wodne (współczesne sposoby administracji, współpraca różnych organów, wzajemna pomoc, współpraca ze społecznościami lokalnymi. Zagrożenia związane z obiektami wodnymi, odpowiedzialność i naprawianie szkód, współpraca międzynarodowa w zakresie gospodarki wodnej, regulacja rzek etc.)
- ochrona wodnych ekosystemów
- budowle hydrotechniczne
- monitoring obiektów wodnych, środki kontroli i pomiaru
- jednolite standardy ekologiczne, standardy jakości i certyfikacji wód
- miejskie wodociągi, technologie renowacji budynków i rur wodociągowych
- bezpieczeństwo korzystania z zasobów wodnych i wodociągów w nadzwyczajnych sytuacjach

- poszukiwanie i korzystanie z podziemnych wód (nowe metody poszukiwania, jakość podziemnych wód, korzystanie z podziemnych wód na obszarach pustynnych)
- oszyczenie wód
- innowacje i nowe technologie, nowe materiały i sprzęt
- technologie oczyszczania ścieków, utylizacja odpadów

Szczegóły: www.ch-voda.ru

Kontakt: tel./fax +7-343-368-15-58

lub tel. +7-343-374-49-07

mebiur@el.ru

XVI SPECJALISTYCZNA WYSTAWA PRZEMYSŁU SPOŻYWCZEGO

W dniach 16-18 września 2008 obędzie się w Wołgogradzie XVI Specjalistyczna Wystawa Przemysłu Spożywczego.

Miejsce: Centrum wystawiennicze „Carycynjskaja Jarmarka”, www.zarexpo.ru prospekt Lenina 88, biuro 504, 400005 Wołgograd

Wystawa będzie dotyczyć następujących tematów:

- technika przeznaczona dla gospodarki wiejskiej: kombajny, traktory, kultywatory, siewniki i inne podobne maszyny rolnicze (w tym przyczepy i rozsiewacze)
- części zapasowe, dodatkowe elementy
- proste środki mechanizacji dla gospodarstw chłopskich i farmerskich
- produkty techniczne i gumowe, paliwa, smary i inne podobne produkty, narzędzia uprawowe
- maszyny i sprzęt dla przetwórstwa, transportu i ochrony towarów
- hodowla zwierząt
- środki i sprzęt weterynaryjny
- sprzęt i technika przydatne w hodowli zwierząt
- pasza i dodatki paszowe
- nasiennictwo i selekcja nasion
- nawożenie oraz środki ochrony roślin
- szklarnie, cieplarnie, ogniwa polimerowe pozwalające wykorzystać energię słoneczną w rolnictwie
- narzędzia przydatne w sadownictwie i ogrodnictwie
- produkcja w ramach zakładów rolniczo-przemysłowych
- sadownictwo, uprawa kwiatów
- kredyty, leasing, ubezpieczenie
- projektowanie i budowanie obiektów dla rolnictwa
- profesjonalne zarządzanie w rolnictwie
- specjalistyczne wydawnictwa oraz strony internetowe

Szczegóły: <http://www.zarexpo.ru/index.php?mod=expo&exID=85>

Kontakt: Tel./Fax +7-8442-26-50-34

zarespo@avtlg.ru

sav@zarexpo.ru

MIĘDZYNARODOWA WYSTAWA PRZEMYSŁU ENOLOGICZNEGO I URZĄDZEŃ DO BUTELKOWANIA „SIMEI”

W dniach 5-7 listopada 2008 odbędzie się w Moskwie Międzynarodowa Wystawa Przemysłu Enologicznego i Urządzeń do Butelkowania.

Miejsce: Expocentr, www.expocentr.ru, Krasnopresnenskaya nab 14., 123100 Moskwa

Wystawa będzie dotyczyć następujących tematów:

- maszyny do wyciskania soku z owoców oraz destylacji, inne maszyny do produkcji wina
- butelkowanie, pakowanie i przechowywanie w odpowiednich warunkach
- produkty i sprzęt do wyrobu wina, urządzenia do czyszczenia sprzętu
- sprzęt niezbędny do transportu oraz utrzymania materiałów
- urządzenia służące do przechowywania wina i in.

Wystawa jest przeznaczona dla przedsiębiorców zajmujących się butelkowaniem różnych produktów: win, piw i innych alkoholi, wody mineralnej, soków, octu, sosów, oleju etc.

Szczegóły: www.simei-moscow.ru

Kontakt: Bezpośrednio z organizatorem we Włoszech

tel. +39-02-722-22-840

fax +39-02-866-226

m.compiani@simei.it

Kontakt z organizatorem w Rosji

tel. +7-495-252-33-66

fax +7-495-252-12-16

interdrink@mail.ru

XXII ROSYJSKA WYSTAWA PRZEMYSŁU ROLNEGO

W dniach 11-13 listopada 2008 r. odbędzie się w Wołgogradzie XXII Rosyjska Wystawa Przemysłu Rolniczego

Miejsce: Centrum Wystawiennicze „VolgogradEkspo”, www.volgogradekspo.ru pr. Lenina
98 biuro 435, 400005 Wołgograd

Wystawa będzie dotyczyć następujących tematów:

- urządzenia przeznaczone dla potrzeb gospodarki wiejskiej, urządzenia dodatkowe
- urządzenia do produkcji, transportu, przetwórstwa i ochrony produktów gospodarki wiejskiej
- technologie produkcji w gospodarce wiejskiej. Nowoczesne technologie
- pasza i dodatki paszowe dla zwierząt (w tym dla kur)
- nawożenie i środki ochrony roślin
- urządzenia przeznaczone dla sadownictwa
- nasiennictwo i selekcja nasion
- produkty techniczne i gumowe dla rolnictwa
- technologie przetwórstwa i produkcji dla przemysłu spożywczego
- sprzęt laboratoryjny
- preparaty weterynaryjne

Szczegóły: <http://volgogradexpo.ru/538/58/>

Kontakt: tel./fax +7-8442-49-19-29, +7-8442-26-52-72

tanya@volgogradexpo.ru

**PRZEDSIĘWZIĘCIA TARGOWO-WYSTAWIENNICZE W MOSKWIE
WE WRZEŚNIU 2008r.**

Data	Nazwa i adres strony www
28.08-01.09.2008	Moskiewska Międzynarodowa Wystawa Samochodowa „MOTOR SHOW 2008” http://mims.ru/
01-04.09.2008	XIII Jesienny Międzynarodowy Salon Optyczny „MSOO-2008” http://www.msoo-expo.ru/
01-04.09.2008	I Międzynarodowa Wystawa Systemów Energii Słonecznej, Ogrzewania, Chłodzenia, Klimatyzacji, Wentylacji, Izolacji, Pomp, Zaworów, Techniki Sanitarnej i Oczyszczania Wody „SODEX 2008” http://www.sodex.com.tr/
01-04.09.2008	XII Międzynarodowa Wystawa „Maszyny, Urządzenia, Osprzęt i Narzędzia Przemysłu Leśnego, Celulozowo-Papierniczego, Drzewnego i Meblarskiego. LESDREWMASZ-2008” http://www.lesdrevmash-expo.ru/
02-06.09.2008	XVII Międzynarodowe Targi Wystawiennicze „STROJMARKET-2008” http://www.rosstroyexpo.ru/expos.asp?eid={EDBB90FF-B118-4CA3-AF4E-AB49705C6920}
03-08.09.2008	Targi Wystawiennicze „CUDOWNA NIĆ: SZYJEMY, SZYDEŁKUJEMY, WYSZYWAMY-2008” http://www.mirexpo.ru/exhibitions/nit.shtml
03-08.09.2008	Targi Wystawiennicze „WASZE ZDROWIE 2008” http://www.mirexpo.ru/exhibitions/zdorovie_08.shtml
04-07.09.2008	XVI Moskiewska Międzynarodowa Wystawa „ŁODZIE MOTOROWE I JACHTY. JESIEŃ 2008” http://www.mibs-expo.ru/rus/
04-12.09.2008	Doroczna Moskiewska Międzynarodowa Wystawa Bizuterii i Zegarków „JUBILER-2008” http://www.rosyvelirexpo.ru/rus/vistavk.html
07-10.09.2008	VI Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa „MOSCOW FASHION EXPO 2008” http://www.crocus-expo.ru/find/byid/?id=609
09-11.09.2008	Międzynarodowy Salon Oświetlenia Wnętrz „LIGHT RUSSIA 2008” http://www.messefrankfurt.ru/our_exhibition.php?exhibition_id=131
09-11.09.2008	XVII Międzynarodowa Wystawa Wyposażenia dla Gier Hazardowych i Loterii „EELEX-2008” http://www.eelex.ru
09-11.09.2008	XIV Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Przemysłu Pamiątek Reklamowych, Biznesowych i Innych Wyrobów Przeznaczonych do Promocji na Rynku Klientów Korporacyjnych „IPSA Pamiątki Reklamowe. Jesień – 2008” http://www.ipsa-russia.ru/expo_ipsa2008.shtml
09-12.09.2008	Międzynarodowa Wystawa Specjalistyczna „MIĘDZYNARODOWE FORUM TRANSPORTU

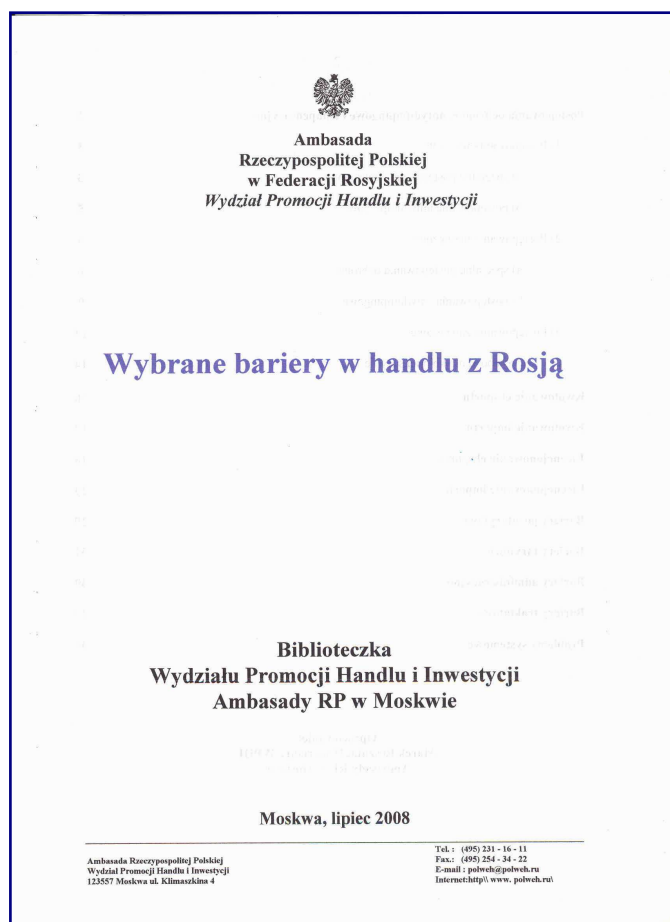
	SAMOCHODOWEGO 2008” http://www.maf-expo.com/
09-12.09.2008	X Międzynarodowa Wystawa Tekstyliów Domowych, Narzut i Wnętrz „HEIMTEXTIL RUSSIA 2008” http://www.messefrankfurt.ru/our_exhibition.php?exhibition_id=30
09-12.09.2008	LXVII Federalne Targi Hurtowe „TOWARY GOSPODARSTWA DOMOWEGO I MEBLE” http://www.hoztorgyarmarka.ru/index.html
09-12.09.2008	XXIV Moskiewskie Międzynarodowe Forum Stomatologiczne i Wystawa „DENTAL-EKSPO 2008” http://www.dental-expo.ru/_DEMOS/index_freeze.htm
10-13.09.2008	II Narodowa Wystawa Techniki „STROJMASZ. DEMO-EKSPO 2008” http://www.sdm-alliance.ru/
10-13.09.2008	XIII Międzynarodowa Wystawa Urządzeń Handlowych, Systemów Automatyzacji, Marketingu Detalicznego i Wyposażenia Technicznego Sklepów „SHOP DESIGN RUSSIA 2008” http://www.expopark.ru/RU/Shop_Design.shtml?id=19&languash=RU
10-13.09.2008	XI Międzynarodowa Wystawa Odzieży Męskiej, Żeńskiej, Dziecięcej, Bielizny, Mody Ślubnej i Akcesorii „PREMIERA MODY W MOSKWIE. JESIEŃ 2008” http://www.cpm-moscow.ru/exposition/
11-13.09.2008	Międzynarodowa Wystawa Odzieży Dżinsowej „JustCaviar 2008” http://www.justcaviar.ru/
15-17.09.2008	Międzynarodowe Forum Energetyczne Perspektywicznych Technologii, Koncepcji i Projektów „EMBIZ 2008” http://www.owc-rus.ru/
15-18.09.2008	X Międzynarodowe Forum Wystawiennicze „DORKOMEKSPO 2008” http://www.dorkomexpo.ru/
15-18.09.2008	Międzynarodowa Wystawa Specjalistyczna „INTERHOMEEEXPO 2008” http://interhomexpo.ru/
15-18.09.2008	Ogólnoswiatowa Wystawa Handlowa Sprzętu i Urządzeń dla Przemysłu Budowlanego, Drogowego, Leśnego i Sfery Usług Komunalnych „CONEXPO RUSSIA 2008” http://www.conexporussia.su/
15-18.09.2008	III Międzynarodowa Wystawa Techniki Sanitarnej „TOILETEXPO 2008” http://toiletexpo.ru/
15-18.09.2008	Międzynarodowa Wystawa Materiałów Izolacyjnych w Budownictwie „ISOLBUILD 2008” http://www.isolbuild.ru/about.htm
15-18.09.2008	VIII (XXXI) Międzynarodowe Targi „SKÓRA-OBUWIE-FUTRA-TECHNOLOGIE 2008” http://www.legpromexpo.ru/projects/plan2008.html
15-18.09.2008	XXXI Federalne Hurtowe Targi Towarów i Urządzeń Przemysłu Tekstylnego i Lekkiego „TekstilLegProm” http://www.legpromexpo.ru/projects/plan2008.html
15-18.09.2008	Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa „KAMIEN I CERAMIKA BUDOWLANA 2008” http://www.ceramics-expo.ru/

17-19.09.2008	II Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa „GARAŻEKSP0 2008” http://www.garagexpo.ru/
17-19.09.2008	Międzynarodowa Wystawa „HOUSEHOLD EXPO 2008” http://www.hhexpo.ru/
17-19.09.2008	III Międzynarodowa Wystawa Lotnictwa Biznesowego „JET EXPO Moscow 2008” http://www.jetexpo.ru/
17-20.09.2008	V Moskiewska Międzynarodowa Wystawa „SALON JACHTÓW I ŁODZI MOTOROWYCH” http://www1.marinesalon.ru/index.html
18-21.09.2008	Wystawa Łodzi Motorowych i Jachtów „JESIENNE REGATY 2008” http://www.crocus-expo.ru/find/byid/?id=610
18-21.09.2008	V Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa „MYŚLISTWO. WĘDKARSTWO. WYPOCZYNEK. JESIEŃ 2008” http://www.safariexpo.ru/
23-25.09.2008	VI Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Dystrybucji i Efektywnego Wykorzystania Gazu „GASSUF 2008” http://www.gassuf.ru/
23-25.09.2008	V Międzynarodowa Wystawa Sprzętu Testowego, Systemów i Technologii dla Przemysłu Lotniczego i Kosmicznego „AEROSPACE TESTING RUSSIA 2008” http://www.aerospace-expo.ru/
23-26.09.2008	XIV Międzynarodowa Wystawa Turystyczna „WYPOCZYNEK/REKREACJA 2008” http://www.tourismexpo.ru
23-26.09.2008	XXXI Federalne Hurtowe Targi Towarów i Urządzeń Przemysłu Tekstylnego i Lekkiego „TEKSTILLEGPROM 2008” http://www.textileexpo.ru/regional_expo/
23-26.09.2008	XVII Międzynarodowa Wystawa Artykułów Spożywczych „WORLDFOOD 2008” http://www.world-food.ru/about/
24-26.09.2008	V Międzynarodowa Wystawa „Inteligentne Mapy i Systemy Bezpieczeństwa Technologii Informacyjnych 2008. CARDEX & IT SECURITY” http://www.cardexpo.ru/
24-27.09.2008	Wielodziedzina Wystawa „PODMOSKOWIE 2008” http://www.expomos.ru/
24-28.09.2008	XIX Targi Wystawiennicze „EKSPOSTROJ-2008. Serwis Budowlany, Wystrój Wnętrz” http://www.expostroy.ru/ru/expostroy2/
25-28.09.2008	XIX Miejskie Specjalistyczne Targi-Wystawiennicze „NIERUCHOMOŚĆ 2008” http://www.exporealty.ru/
25-28.09.2008	IX Międzynarodowe Specjalistyczne Targi Wystawiennicze „DRUGI DOM” http://www.house-show.ru/
29.09-02.10.2008	X Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Towarów i Usług z Dziedziny Położnictwa, Ginekologii i Neonatologii „OCHRONA ZDROWIA MATKI I DZIECKA 2008” http://www.mother-child.ru/exhib/index_obsh.ph
29.09-02.10.2008	Międzynarodowa Specjalistyczna Wystawa Obuwia, Torebek i

	Aksesoriów „MOSSHOES 2008” http://www.mosshoes.com/expo/shoes/about/?idle=55
30.09-03.10.2008	II Międzynarodowa Wystawa Obuwia i Akcesoriów „SHOESACCESS” http://www.shoesaccess.ru/
30.09-03.10.2008	Ogólnorosyjskie Forum „ŚRODOWISKO EDUKACJI 2008” http://www.edu-expo.ru/
30.09-03.10.2008	XII Międzynarodowa Wystawa Narzędzi „INTERTOOL MOSCOW 2008” http://www.intertool-moscow.ru/
30.09-03.10.2008	XIX Doroczna Wystawa Technologii Informatycznych „SOFTTOOL 2008” http://www.softtool.ru/

Opr.: Ewa Fischer, I Sekretarz WPHI Ambasady RP w Moskwie

PUBLIKACJE WPHI AMBASADY RP W MOSKWI

W lipcu br. wydana została nakładem naszego Wydziału kolejna publikacja w ramach „Biblioteczki Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Moskwie:

pt. „Wybrane bariery w handlu z Rosją”

Publikacja dostępna będzie w formie elektronicznej na naszej stronie internetowej pod adresem w dziale „Biblioteczka WPHI”

(<http://www.polweh.ru/biblioteczka/indexp.shtml>)

oraz na Naszej nowej stronie internetowej:

<http://moskwa.trade.gov.pl/pl/>

Spis treści:

Postępowania ochronne, antydumpingowe i kompensacyjne

1) Postępowania wszczęte

a) specjalne postępowania ochronne

- b) postępowanie antydumpingowe
- 2) Postępowania ukończone
 - a) specjalne postępowania ochronne
 - b) postępowania antydumpingowe
- 3) Postępowania zawieszony
 - Postępowanie kompensacyjne

Kwotowanie eksportu

Kwotowanie importu

Licencjonowanie eksportu

Licencjonowanie importu

Bariery pozataryfowe

Bariery taryfowe

Bariery administracyjne

Bariery traktatowe

Problemy systemowe

Opr.: opr: Marek Reszuta, II Sekretarz WPHI, Ambasady RP w Moskwie

© 2008 WPHI Ambasady RP w Moskwie

Publikowanie w całości lub części materiałów zawartych w niniejszym opracowaniu
dozwolone jest wyłącznie przy powołaniu się na źródło informacji.